

odborný časopis

cena: 50 Kč / 2 €

sociální služby

**Vestibulární
stimulace**
v konceptu
Bazální stimulace

**Reminiscenční
terapie**

Téma čísla:
**Kvalita
sociálních služeb**

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky

www.apsscr.cz

www.socialnisluzby.eu

ročník: XII srpen–září 2010

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky vydává knihu **Pečovatelská služba v České republice**

Kolektiv více než 30 autorů, 432 stran, formát A5, pevná vazba.

- **Historie a současnost pečovatelské služby v ČR:** historie, současný stav, legislativa, výdaje, prognózy, eticko-filozofické aspekty
- **Pečovatelská služba v praxi:** základní a fakultativní úkony, personalistika, jednání se zájemci, bazální stimulace, supervize, individuální plánování, stravování
- **Rady, stanoviska, informace:** informační technologie, marketing, public relations, prezentace projektů, pečovatelská služba v Rakousku, odpovědi MPSV na dotazy poskytovatelů, VIP anketa aj.

„Vydávaná publikace je v mnohém inspirativní také pro nás, komunální zastupitele. Umožňuje nám uvědomit si, že sociální služby pro seniory a lidi s postižením by měly být nedílnou součástí naší komunální aktivity.“

*Ing. Oldřich Vlasák,
poslanec Evropského parlamentu, předseda Svazu měst a obcí ČR*

„Záměrem vydavatele této knihy je přinést ucelený pohled na složitou problematiku terénních služeb sociální péče, resp. pečovatelské služby. Je naším přáním, aby jejím zaměstnancům byla kniha pomocí v náročné práci, pomohla zvednout její prestiž a tím přispěla i k rozvoji pečovatelské služby jako takové.“

*Ing. Jiří Horecký, B. A. (Hons),
prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR*

**Cena: 299 Kč (12 €),
pro členské organizace APSS ČR 239 Kč**

OBJEDNÁVKOVÝ KUPÓN

Objednávám knihu **Pečovatelská služba v České republice** v počtu ..... kusů
za cenu 299 Kč / 12 € *   za cenu 239 Kč - členové APSS ČR *

FAKTURAČNÍ ADRESA

.....
JMÉNO NEBO NÁZEV ORGANIZACE

.....
ADRESA (ulice, č. p., město, PSČ, stát)

..... / .....
IČO / DIČ   TELEFON

KORESPONDENČNÍ ADRESA

.....
JMÉNO NEBO NÁZEV ORGANIZACE

.....
ADRESA (ulice, č. p., město, PSČ, stát)

.....
E-MAIL

ÚHRADA DOBÍRKOU * / BANK. PŘEVODEM * / SLOŽENKOU *

Objednávejte na: APSS ČR, Kotnovská 137, 390 01 Tábor, tel./fax 381 213 332
e-mail: tajemnice@apsscr.cz, www.apsscr.cz

Souhlasím se zpracováním osobních údajů za účelem evidence odběratelů ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb.

* Nehodící se škrtněte

.....
PODPIS, RAZÍTKO

Odborný časopis Sociální služby
 Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
 sociálních služeb ČR
 Adresa: Kotnovská 137, 390 05 Tábor
 Tel./fax: +420 381 213 332
 www.socialnisluzby.eu
 www.apsscr.cz
 IČO 604 458 31

Ročník: 12
Číslo: 8–9/2010 SRPEN – ZÁŘÍ
Cena: 50 Kč / 2 €
Roční předplatné: 500 Kč / 20 €
Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).
 Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
 e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
 nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10 x ročně, 20. den v měsíci,
 resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:
 Šéfredaktor: Zdeněk Kašpárek
 sefredaktor@apsscr.cz
 + 420 606 832 551
 Zástupkyně šéfredaktora: Mgr. Magda Kocábová
 redakce@apsscr.cz
 + 420 606 751 156

Jazyková korekce:
 Mgr. Jana Hanousková
 Za gramatickou správnost cizojazyčných příspěvků
 odpovídají jejich autoři.

Redakční rada:
 Mgr. Petr Brázda
 JUDr. Pavel Čámský
 Mgr. Petr Hanuš
 Mgr. Irena Lintnerová
 Ing. Jiří Horecký B. A. et B. A. (Hons)
 Ing. Renata Kainráthová
 Zdeněk Kašpárek
 Mgr. Miroslav Sklenář

Grafické zpracování a tisk:
 RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:
 SEND Předplatné s. r. o., Ve Žlíbku 1800/77,
 hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,
 www.send.cz., tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,
 fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,
 SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:
 MAGNET PRESS, SLOVAKIA s. r. o.
 P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko
 Tel.: 00421/2/67201931-33 predplatne
 email: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:
 Není-li uvedeno jinak: www.iStockphoto.com
 a archivy autorů příspěvků

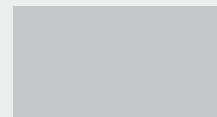
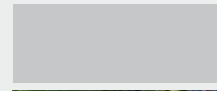
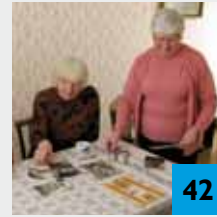
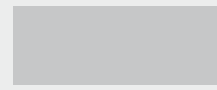
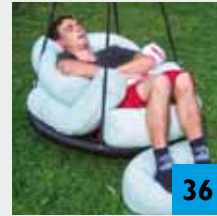
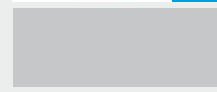
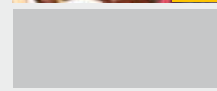
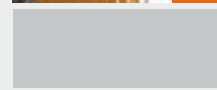
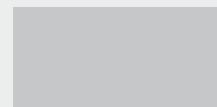
Foto na titulní straně:
 iStockphoto

Příspěvky a inzerce:
 Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.
 Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Stríčky
 z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktora.
 Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.
 Nevýžádané rukopisy, fotografie a další podklady
 k příspěvkům se nevracejí. Přetiskování krátkých úryvků
 článků je možné pouze s uvedením přesné citace včetně
 názvu a jména autora článku, ročníku, čísla a strany.
 Přetiskování celých článků či jejich částí přesahujících
 jeden odstavec je možné pouze se svolením redakce.
 Šíření kopií článků je možné pouze zdarma. Uzávěrka
 je vždy 15. dne předchozího měsíce. Další pokyny pro
 autory a inzerynty naleznete na www.socialnisluzby.eu

Registrace:
 Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018
 ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- 5. jednání Etické komise APSS ČR 10
- Návštěva slovinských ředitelů domovů pro seniory 14
- Představujeme Karlovarský kraj 16
- Představuje se slovenská Asociace poskytovatelů sociálních služeb 20
- Představujeme projekt „Kvalita v sociálních službách“ 22
- Význam cílů v individuálním plánování 26
- Náplň práce a profesní identita soc. pracovníka 28
- Značka kvality v sociálních službách 30
- Stríčky z praxe inspektora 32
- Inspekce a certifikace v protidrogových službách 33
- Vestibulární stimulace 36
- Sebehodnocení v systému CAF 38
- VOP: Soudní příspěvek k způsobilosti k právním úkonům 39
- Právní poradna 40
- Reminiscenční terapie 42
- Vyrábíme věnce z polystyrénu 43
- Stríčky z domova 44

Lidé
zapomenou,
jak rychle jsi
práci udělal
– ale budou
si pamatovat,
jak dobře jsi ji
udělal.

Howard Newton

SLOVO VICEPREZIDENTA APSS ČR

Katalog prací

Začíná být tradicí, že vlády před koncem svého mandátu vydávají vládní nařízení, která ovlivňují platové ohodnocení zaměstnanců pracujících ve státní sféře. Bylo by jistě zajímavé zamyslet se, proč se tato rozhodnutí provádějí zrovna v tuto dobu, ale v této chvíli to není podstatné.

I minulá vláda na jednom ze svých posledních zasedání vydala vládní nařízení, které novelizuje katalog prací ve veřejných službách a správě (publikováno ve sbírce zákonů pod číslem 222/2010 Sb.).

Po třech letech se podařilo s přispěním APSS ČR částečně narovnat disproporci v odměňování zaměstnanců s podobnou náplní práce ve zdravotnictví a sociálních službách. Systémově je tento krok zcela správný a potřebný. Jestliže jsou platy státem regulovány, či chcete-li usměrňovány, podle náročnosti jednotlivých profesí, pak náročnost činnosti pracovníka v sociálních službách (i s rolí klíčového pracovníka) je naprosto srovnatelná s činností ošetrovatelky či spíše náročnější v porovnání s prací sanitáře.

Tato změna přispěje ke snížení „pracovní turistiky“ mezi oběma obory a bude mít pozitivní dopad i na fluktuaci. Vždyť pro zaměstnavatele je nízká fluktuace personálu zásadní podmínkou pro udržení kvality poskytovaných služeb a má i pozitivní vliv na vyšší nákladů spojených s nábořem, výběrem, zaučením a případným dozděláním nového pracovníka.

Ing. Jiří Procházka
viceprezident APSS ČR pro pobytové služby

EDITORIAL

„Akorát to nefouká...“

Začátek naší dovolené byl letos poněkud hektický. Několik týdnů před cestou do Itálie jsem si v servisu domluvil prohlídku a potřebné opravy auta. Stěžejním aktem byla dlouhé měsíce odkládaná výměna kamínkem prodávavěleho chladiče klimatizace. Následující týdně tropických teplot ukázaly, že šlo o počin velmi prozíravý.

Odpoledne před celou rodinou dlouho vyhlíženým odjezdem k moři jsem s hrůzou zjistil, že klimatizace opět nefunguje. Představa sedmisetkilometrové pouti v plně obsazeném a zavazadly do posledního místečka zaplněném autě při cca 35 stupních Celsia byla naprosto děsivá. Naštěstí ještě v autoservisu neměli zavřeno a po mém příjezdu se jali prozkoumat problém. Diagnóza byla poněkud tragikomická: „Všechno funguje jak má, akorát to nefouká studený vzduch, ale teplý.“

Tato informace mě vzhledem k tomu, že produkce studeného vzduchu je v případě klimatizace poměrně zásadní jev, příliš neuspokojila. Auto zůstalo v servisu přes noc. Ráno mechanici zjistili, že z neznámých důvodů mírně klesl tlak v systému. Doplnili chladičí médium a já jsem se ke své nesmírné úlevě dověděl, že už je zase vše, jak má být, a můžeme vyrazit.

Možná, že i vy sami jste již měli někdy v životě (pravděpodobně dokonce opakovaně) zkušenost s podobným jevem: ačkoliv na první pohled vše funguje, jak má, výsledný efekt zdaleka není uspokojivý. I odborníkům příslušných oborů někdy může zabrat nemálo času zkoumání, proč to či ono „nefouká“, když by podle všech známých skutečností a předpokladů „foukat“ mělo.

Nejinak je tomu v sociálních službách. Také v tomto prostředí se ledaskdy stane, že ačkoliv se technické zázemí, agenda i všechny pracovní postupy zdají být zcela v pořádku, výsledný efekt je tristní a o kdovíjak vysoké kvalitě života a spokojenosti uživatelů služeb se příliš hovořit nedá. I z tohoto důvodu je současným trendem zavádění různých manažerských postupů a systémů, jejichž cílem je získat maximum hodnotitelných údajů a vyvodit z nich závěry, které mohou pomoci sociální služby významně zkvalitnit. Někdy se jejich aplikování může jevit jako ztráta času i peněz. Ve skutečnosti nám však právě ony mohou pomoci zjistit, proč naše úsilí nepřináší očekávané ovoce. Proto se alespoň některým z nich věnujeme na stránkách tohoto vydání časopisu také my.

Zdeněk Kašpárek
šéfredaktor

Azylák

Petr Zajíc software

Počítačový informační systém pro azylové domy a noclehárny „Azylák“

- Je zakázkový informační systém pro služby sociální prevence
- Vznikal ve spolupráci s významnými odborníky v této oblasti
- Je vyvíjen pod záštitou APSSČR

Součástí systému je zejména:

- Komplexní agenda „Zájemců o sociální službu“
- Evidence klientů – příjemců sociální služby
- Podrobná evidence sociální práce jednotlivých pracovníků
- Vyúčtování poskytnutých služeb dle zákona 108/2006 Sb. a vyhlášky 505/2006 Sb.

Součástí komplexní dodávky je pak:

- Telefonická pomoc
- Pomoc e-mailem
- Asistence pomocí chatu
- Automatické aktualizace pomocí sítě internet
- Možnost provozovat systém na více počítačích v rámci počítačové sítě a to vše zdarma!

Ceník programu:

- **Pro členy APSSČR**
Poskytovatelé do 10 klientů - 6.990,- Kč + DPH 20%
Poskytovatelé nad 10 klientů - 9.990,- Kč + DPH 20%
- **Pro ostatní**
Poskytovatelé do 10 klientů - 8.390,- Kč + DPH 20%
Poskytovatelé nad 10 klientů - 11.990,- Kč + DPH 20%

V ceně je zahrnuta roční uživatelská podpora včetně aktualizací programu.

Více informací na www.azylak.cz

Plánované konference

29. 9. **Osobní asistence v ČR**
KÚ Liberec

7.–8. 10. **2. Výroční kongres**
Hotel Palcát Tábor

20. 10. **Ambulantní a terénní služby**
BVV Brno

26. 10. **Adiktologické služby**
Hotel DUM Praha

11. 11. **Azylové domy, noclehárny**
Tábor

23. 11. **Valná hromada APSS ČR**
BVV Brno

26. 11. **Nížkoprahová zařízení**
České Budějovice

30. 11. **Pečovatelská služba
v r. 2011 – PnP**
Praha

Odborný veletrh v rakouském Welsu

22. - 24. září 2010
pečovatelsví – terapie –
ošetřovatelsví – rehabilitace
prezentace 180 vystavovatelů
na ploše 14 000 m²
odborné přednášky, workshopy,
praktické ukázky práce
s postiženými

Vstup: 8 € (6,50 €)
Podrobný program naleznete
na stránkách organizátora
www.integra.at

**Z ČR a Slovenska bude
vypraven autobus.**

Bližší informace:
eva.prochazka@a1.net

Členové APSS ČR k 20. 8. 2010: 746 organizací • 1709 registrovaných služeb

Přehled uzávěrek vybraných grantových
a výběrových řízení a programů

ČERVENEC–ZÁŘÍ 2010

NEZISKOVKY.CZ
vzdělávací a informační centrum

15. října 2010

**Úřad vlády ČR – Vládní
výbor pro zdravotně
postižené občany
Mobilita pro všechny**

Oblast podpory: sociální/zdravotní/
humanitární

Působnost programu:

Česká republika

[http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_](http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_prog=2874)
[prog=2874](http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_prog=2874)

Kontaktní osoba: není uvedena

Kontakt:

nábřeží Edvarda Beneše 4
11801 Praha 1 – Malá Strana
Česká republika

15. října 2010

**Ministerstvo práce
a sociálních věcí,
Odbor implementace
programů ESF
OP Lidské zdroje
a zaměstnanost, 3.3 Integrace
sociálně vyloučených
skupin na trh práce**

Oblast podpory: sociální/zdravotní/
humanitární

Působnost programu:

Česká republika

[http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_](http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_prog=2880)
[prog=2880](http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_prog=2880)

Kontaktní osoba: Bc Michal Laštovka

Kontakt:

michal.lastovka@mpsv.cz
tel.: 221 923 370
Karlovo nám. 1, 12801 Praha 2
Česká republika

17. října 2010

**Ministerstvo práce
a sociálních věcí
Dotiční řízení na podporu
nestátních neziskových
organizací v oblasti
podpory rodiny pro rok 2011**

Oblast podpory: sociální/zdravotní/
humanitární

Působnost programu:

Česká republika

[http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_](http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_prog=2865)
[prog=2865](http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_prog=2865)

Kontaktní osoba: není uvedena

Kontakt:

rodina@mpsv.cz
Na Poříčním právu 1
128 00 Praha 2
Česká republika

30. října 2010

**Nadace Vodafone
Vpohybu 2010**

Oblast podpory: kultura, životní
prostředí, sociální/zdravotní/humanitární,
vzdělávání, volný čas, rozvoj neziskového
sektoru, ostatní

Působnost programu:

Česká republika

[http://dbfz.neziskovky.cz/program.](http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_prog=2808)
[aspx?id_prog=2808](http://dbfz.neziskovky.cz/program.aspx?id_prog=2808)

Kontaktní osoba: Michaela Slipčenková

Kontakt:

Michaela.Slipcenkova-ext@vodafone.com
tel.: 776 971 677
Adresa: Vinohradská 167
100 00 Praha 10
Česká republika

Čerpáno z Grantového kalendáře Neziskovky.cz, o.p.s. Více informací na www.neziskovky.cz

2010
Evropský rok
boje proti
chudobě
a sociálnímu vyloučení

Asociace poskytovatelů
sociálních služeb ČR

a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

vyhlašují

TÝDEN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ČR

4. 10. – 10. 10. 2010

Sociální služby jsou poskytovány seniorům, osobám se zdravotním postižením či osobám ohroženým sociálním vyloučením. V různých podobách se však dotýkají života každého z nás. V České republice působí více než 2000 jejich poskytovatelů s více než 5000 registrovanými službami a desítky zaměstnanci naplňujícími potřeby statisíců uživatelů sociálních služeb. Cílem jejich společného úsilí je stále zvyšování kvality a dostupnosti sociálních služeb, služeb podporujících lidskou důstojnost, práva a soběstačnost uživatelů.

KVALITA – DOSTUPNOST – DŮSTOJNOST

Partneři Týdne sociálních služeb ČR:

Jihomoravský kraj | Středočeský kraj | Zlínský kraj | Hlavní město Praha | Moravskoslezský kraj | Liberecký kraj | kraj Vysočina
Ústecký kraj | Pardubický kraj | Plzeňský kraj | statutární město Brno | Královéhradecký kraj | Jihočeský kraj | Karlovarský kraj
Olomoucký kraj | Česká unie neslyšících | Asociace občanských poraden | Charita ČR | Diakonie ČCE | Slezská diakonie | Česká
rada humanitárních organizací | město Prachatice

Akci podporují:

Unie zaměstnavatelských svazů ČR
SODEXO, a.s.

Mediální partneři:

Časopis Sociální služby | Časopis Sociální péče
Noviny Práce a sociální politika | Bulletin OSZSP ČR | Český rozhlas

www.tyden-socialnich-sluzeb.cz

APSS ČR pořádá

2. Výroční kongres poskytovatelů sociálních služeb ČR v Táboře

čtvrtek 7. října 2010

Kongresový sál Hotelu Palcát

- **APSS ČR v roce 2010**,
Ing. Jiří Horecký, B.A. (Hons), APSS ČR
- **Vývoj sociálních služeb v České republice**,
Mgr. Martin Žárský, MPSV ČR
- **Dlouhodobá péče o seniory v ČR**,
Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D., ČGGS
- **Paliativní péče v ČR**,
MUDr. Ladislav Kabelka, Ph.D., ČSPM
- **Efektivní financování soc. služeb v ČR**,
Doc. Ing. Ladislav Průša, CSc., VÚPSV, Praha
- **Současná situace v sociálních službách v ČR**,
PhDr. Pavel Čáslava, senátor PČR
- **Úloha krajů v soc. službách**,
Miloslav Čermák, Sociální komise Rady Asociace krajů ČR
- **Zaměstnanci v soc. službách**,
RNDr. Jiří Schlanger, OSZSP ČR
- **Budoucnost sociálních služeb**,
Ing. Pavel Dušek, UZS ČR
- **Osoby se zdravotním postižením v ČR**,
Bc. Václav Krása, NRZP ČR
- **Domovy pro seniory ve Slovinsku**,
Boris Koprivnikar, Slovinsko, člen výkonné rady EDE
- **Činnost APSS SR**,
Ing. Milada Dobrotková, předsedkyně APSS SR
- **Činnost EDE**,
Prof. Dr. Wilfried Schlüter, prezident EDE

• **E – Qalin v DS v Rakousku**,
Mag. Margit Klein, Rakousko

• **Sociální služby v Itálii**,
Dr. Daniele Raspini, prezident italské nár. asociace

• **Společenský galavečer od 19 hodin v Hotelu Palcát**

pátek 8. října 2010

- **Odborné workshopy v pěti pracovních sekcích**
- **Den otevřených dveří konaný**

Kongresové informace:
www.apsscr.cz, menu Kongres.

Červnové zasedání Prezidia APSS ČR

Ve středu 16. června se v Bystřici pod Hostýnem konalo další letošní zasedání Prezidia. To doporučilo na následující den připravené mimořádné Valné hromadě schválit v předloženém znění změny stanov Asociace a statut nově vzniknuvšího Profesionálního svazu zdravotnických pracovníků v sociálních službách (Valná hromada oba dokumenty 17. 6. schválila).

Prezidium dále projednalo uspořádání řádné Valné hromady v termínu 23. 11. 2010 v Brně (BVV Rotunda). Současně vyzvalo předsedy krajských organizací APSS ČR, aby v členské základně iniciovali navrhování kandidátů na post prezidenta Asociace, na 2 posty členů kontrolní komise a post člena RAROSP.

Prezident Asociace Jiří Horecký informoval účastníky zasedání o jednáních se Zdravotní pojišťovnou ministerstva vnitra České republiky, která souhlasila s navýšením hodnoty bodu na 0,91 Kč. Další jednání proběhnou také s ředitelem VZP.S ústředím této pojišťovny Asociace projedná rovněž nejčastější pochybení jejích revizních lékařů.

Další část zasedání Prezidia byla věnována informacím o činnosti odborných sekcí APSS ČR, v jejichž rámci bylo oznámeno také vydání odborné publikace „Pečovatelská služba v České republice“ v září t. r. či získání výhradního partnerství ocenění Pečovatelka roku.

Prezident informoval také o teziích připravované novely zákona o sociálních službách, o mezinárodních projektech, kterých se Asociace účastní (Česko-islandský, Česko-švýcarský, projekt „Studijní cesta do Švédska“ financovaný Olivovou nadací a projekt energetických úspor v pobytových zařízeních sociální péče SAVE AGE), a o veřejné zakázce MPSV – zřízení národního centra transformace sociálních služeb.

Tajemnice Asociace Věra Velková informovala přítomné o stavu členské základny, výkonná ředitelka Kateřina Endrštová o zářijové poznávací cestě do Rakouska (21. a 22. 9.) určené především pro zaměstnance pečovatelských služeb a o projektu Násilí na pracovišti, předseda moravskoslezské krajské organizace Radek Baran referoval o konferenci v Estonsku.

Prezidium se zabývalo také návrhy změn Pravidel hospodaření a Jednacího řádu pro rok 2011. Předsedové krajských organizací a odborných sekcí informovali o postoji členské základny k činnosti Asociace, přičemž byla konstatována většinová spokojenost včetně vytváření dostatečného prostoru pro zpětnou vazbu. Na základě těchto skutečností byl odmítnut návrh na hrazení průzkum spokojenosti.

Závěrečná část zasedání Prezidia byla věnována informacím o personálních změnách v kanceláři APSS ČR (k 1. 8. nastupuje Ing. Alice Švehlová jako manažer vzdělávání, junior manažer projektu SAVE AGE a pracovník pro organizační záležitosti profesního svazu), zprávám z regionů, dotacím v roce 2011, novému katalogu prací, problematice povinného vzdělávání pracovníků v případě dělných úvazků a přicházejících a odcházejících zaměstnanců, prezentaci Asociace na veletrhu Medical fair 2010.

Další jednání Prezidia se uskuteční 31. srpna v Táboře. Zápis ze zasedání je jako vždy k dispozici na intranetu Asociace.

**Věra Velková, DiS
Zdeněk Kašpárek**

INZERCE

Umělecké terapie v logopedii a sociálních službách

Mezinárodní den kochtavosti 2010
22. - 23. října 2010

Nové metody terapie Prof. Shapira
Prof. David Shapiro, Ph.D., USA

Metody muzikoterapie u balbutiků
Felicity North, UK

Metody dramaterapie II.
Prof. PaedDr. Milan Valenta, Ph.D., ČR

Přístup k terapii dětí, které trpí kochtavostí a jejich rodičů
Willie Botterill, Elaine Kelman, UK

Prevence sociálního vyloučení u balbutiků
Ing. Jiří Horecký, B.A. (Hons), ČR

Podpora rodin s dětmi s poruchami plynulosti řeči
PaedDr. Ilona Kejkličková, Ph.D., ČR

Ojedinelá akce u příležitosti mezinárodního dne porozumění kochtavosti, pořádána dne 22. a 23. října 2010 Občanským sdružením LOGO ve spolupráci se Soukromou klinikou LOGO s.r.o.

Program symposia je naplněn workshopy, ukázkami práce s osobami s poruchou plynulosti řeči a odbornými přednáškami. Je místem setkávání odborníků a klientů. Akreditováno AKL ČR, ČLK ČR, ČAS.

Počet míst je omezen, nezmeškejte možnost včasného přihlášení!!

Přihlášky a více informací naleznete na
www.denkochtavosti.cz

Kde vzniká přidaná hodnota v péči o seniory?

Ing. Mgr. Matěj Lejsal,
ředitel společnosti Domov Sue Ryder,
Praha

V našem prostředí, tedy v oblasti péče o seniory, se setkáváme především s produkty pro inkontinenci, hojení ran a s kosmetikou. Proto pro nás HARTMANN – RICO představuje **za danou cenu největší přidanou hodnotu** – v rámci jeho portfolia se jedná bez výjimky o moderní materiály, které nám šetří čas. Co je ale nejdůležitější, nejde o šetření na úkor pacienta. Ten **dostane stejnou nebo lepší péči, ale komfortněji a efektivněji.**

Z pohledu manažera jsou pak pro mě důležité i doprovodné služby, které HARTMANN – RICO nabízí. Především na **dodávky objednaného zboží se potřebujeme spolehnout.** Nejsme dost velcí na to, abychom měli vlastní sklad, a tak velice vítám to, že když něco akutně potřebujeme, stačí zavolat našemu obchodnímu zástupci HARTMANN – RICO a mohu si být jistý, že budeme mít **všechno včas a v dostatečném množství.**

Objednáváme přesně podle toho, co aktuálně potřebujeme. Nic nám tak nechybí a především se nám tu nic zbytečně nehromadí. Je to pro nás v tomto ohledu nejefektivnější řešení.

Ing. Mgr. Matěj Lejsal, ředitel společnosti Domov Sue Ryder, Praha, červenec 2010

„HARTMANN má velmi dobrý poměr kvality a ceny. Navíc můžeme objednávat přesně podle aktuální potřeby.“

Výsledky naší péče skutečně poznáte.

HARTMANN – RICO nabízí v rámci programu **HARTMANN Solutions** kromě širokého portfolia kvalitních produktů také komplexní systém poradenství a služeb – od produktových školení po optimalizaci řízení procesů a dodávek.

I vám dokážeme výrazně usnadnit vaši práci. Najděte si lepší řešení na www.pomahamelecit.cz

 HARTMANN Solutions™
PRODUKTY SLUŽBY PORADENSTVÍ

pomáhá léčit.

5. jednání Etické komise APSS ČR

Dne 12. března 2010 se na půdě Senátu Parlamentu ČR uskutečnilo 5. jednání Etické komise (EK) APSS ČR. Bylo věnováno především dvěma otázkám, a to jednak současné diskuzi o dalším směřování sociálních služeb, jednak hodnocení jejich kvality.

Předseda EK PhDr. Pavel Čáslava informoval o monografii Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Práce vede k odvážným závěrům, že sociální služby stagnují, nerozvíjejí se a očekávaná transformace pobytových zařízení, případně oživení terénních služeb, se nekoná. Jako stagnační faktor je označen vysoký podíl dotačního financování a cenová regulace služeb. Podle názoru autorů je u služeb sociální péče jediný ekonomicky efektivní způsob financování takový, kdy úhrada od klienta, příspěvek na péči a úhrada od zdravotní pojišťovny pokryje průměrné náklady na službu. Dotace by měly být zachovány ve službách sociální prevence a pro vyrovnávání místních nebo systémových rozdílů.

Navrhuje se také přísnější kontrola využití příspěvku na péči, registrace neformálních pečovatelských apod. Zrušení cenové regulace by mělo být doprovázeno zavedením alimentační povinnosti nejbližších příbuzných uživatele, případně půjček, které by se vypořádaly v rámci dědického řízení.

Práce navrhuje též doporučení ke změně systému hodnocení míry závislosti na pomo-

ci jiné osoby v řízení o poskytnutí příspěvku na péči. Návrh na použití multidisciplinárního, mezinárodně používaného pojmu „aktivity denního života“ v kontrastu s neobratným a matoucím současným legislativním termínem „úkony péče o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti“ svědčí o dobrém kontaktu autorů s moderním vědeckým poznáním v oblasti pečujících profesí. Značně „odvážně“, nicméně systémově odůvodněné, je doporučení spolupráce posudkových lékařů a sociálních pracovníků při posuzování žadatelů o příspěvek na péči.

P. Čáslava dále hovořil o nově vzniklé Komisi pro rozvoj sociálních služeb, která má za úkol připravit zásadní novelu zákona o sociálních službách. Na rozdíl od zmiňované monografie ovšem postrádají některé předkládané návrhy reformní náboj, jsou opomíjeny protržní prvky a opět se prosazuje státní reglementace založená na plánování a rozhodnutích shora.

Členové EK následně diskutovali o realitě a časové perspektivě novely zákona. PaedDr. Petr Matuška, Ph.D., hovořil o zkušenosti s poklesem využití služby denních stacionářů okamžitě po zavedení příspěvku na péči, motivovaným snahami rodin ušetřit vyplácené peníze. Dále hovořil o absurditách současné úhradové vyhlášky, která nutí poskytovatele do složitých systémů vykazování péče, aby splnili kontroverzní požadavek na krácení úhrady podle časové náročnosti úkonu a současně

zajistili alespoň minimální efektivitu služby. Nepochopitelná je pak cenová regulace u odlehčovacích služeb. Regulované ceny nepokrývají náklady a přitom by byl o tyto služby veliký zájem, zvláště mezi příjmově silnějšími klienty. Účtovat tržní ceny není možné, takže nabídka těchto služeb skomírá.

Dále probíhala diskuze o výkonovém financování sociální služby ve srovnání se zdravotnickým pojišťovenským systémem. Ideální by byl systém, který by popsal a oddělil základní složku péče (životní potřeby) ohodnocenou paušálem a určil, co je složka nadstavbová (např. osobní rozvoj). Finanční ohodnocení by mělo respektovat rozdílnost místních průměrných nákladů. Důležitá je vazba systému na individuální plánování.

Předseda komise následně otevřel otázku kvality domácí péče. Připomněl kontrast mezi přísnými požadavky na kompetence profesionálů, procesní a jiné požadavky na výkon institucionalizované služby (standards kvality) a neexistenci jakýchkoliv požadavků na domácí péči a rodinné pečovatele. Dále informoval o projektu ADEL (Advocacies for frail and incompetent elderly in Europe – Ochrana křehkých a nekompetentních seniorů v Evropě) a Dr. Matuška prezentoval aktuální problémy se smluvním zajištěním zdravotní péče.

Na základě zápisu pořízeného z jednání EK připravil Zdeněk Kašpárek.

INZERCE

PŮSOBÍ VÁM SCHODY PROBLÉM?

Stannah nabízí
schodišťové sedačky
na všechny typy
schodišť.

Zavolejte na naše
bezplatné telefonní číslo

800 196 196

www.stannah.cz

Pro ZTP občany
je možnost získat státní
peněžní příspěvek
až do výše 100%!

Stannah

Nejvyhledávanější schodišťové sedačky na světě!

Financování a kvalita sociálních služeb

Odborná konference APSS ČR

Dne 11. 5. 2010 pořádala Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a Unie zaměstnavatelských svazů ČR odbornou konferenci na téma Financování a kvalita sociálních služeb. Konference tentokrát proběhla v areálu brněnského výstaviště. Záštitu nad touto akcí převzal PhDr. Jiří Altman, radní Jihomoravského kraje. Zájem o ni byl obrovský, konference se zúčastnilo 450 účastníků, kapacita sálu byla naplněna.

Před zahájením programu se uskutečnila tisková konference, které se zúčastnili Miroslav Čermák, člen Rady Karlovarského kraje pro oblast sociálních věcí a předseda Sociální komise Rady Asociace krajů ČR, MUDr. Marián Hošek, náměstek ministra práce a sociálních věcí, a Ing. Jiří Horecký, prezident APSS ČR. Hovořili o přechodu financování sociálních služeb na kraje, odpovídali na otázky týkající změn v oblasti příspěvku na péči.

Hlavními tématy jednotlivých příspěvků, které na konferenci zazněly, byly příspěvek na péči a jeho efektivnějšího využívání, přechod financování sociálních služeb ze státu

na kraje, problematika financování sociálních služeb v neziskovém sektoru, dopad finanční krize na sociální služby a evropské modely financování sociálních služeb.

Stejně jako z předchozích konferencí pořádaných APSS ČR byl pořízen záznam, který si zájemci mohou objednat v kanceláři Asociace.

Mgr. Magda Kocábová

INZERCE

sp

Odborný profesní časopis
Sociální práce/Sociálna práca

Aktuální informace z teorie i praxe sociální práce a pomáhajících profesí

V každém čísle najdete

rozhovory a reportáže / návody pro práci s klienty / příběhy z praxe / případové studie / akademické statě / recenze / názory / a mnohem více...

Právě vyšlo číslo 2/2010

Sociální práce s umírajícími

Jaká je role sociální práce v paliativní péči?

Kdo a jak pomáhá umírajícím a jejich rodinám?

V čem spočívá a jak se liší činnost sociálních pracovníků v kamenném a mobilním hospici?

Proč je laické i odborné poradenství pro truchlící pozůstalé tak důležité a co přesně nabízí?

Jak pomáhají dobrovolníci pacientům v LDN?

Jaký význam má pro umírající klienty přítomnost katolického duchovního?

Jak se s umíráním a smrtí vyrovnávají děti?

Odpovědi přináší aktuální vydání časopisu SP/SP.

www.socialniprace.cz

Profesionální přístup při výdeji nápojů.

Společnost BONNO GASTRO SERVIS poskytuje svým zákazníkům možnost využívat nejnovější technologie pro optimální udržování a výdej nápojů. Současně poskytuje odbornou pomoc při správném nastavení a umístování nápojových automatů, neboť pro splnění všech hygienických norem a nároků na společnou údržbu je nutné věnovat péči i jejich odborné instalaci. Na základě vzájemné konzultace se zákazníkem je zvolen nejvhodnější druh zařízení spolu se systémem umístění, který nejlépe odpovídá daným podmínkám i individuálním potřebám zákazníka.

Profesionální nápojový servis BONNOMAT

Nejnovější model výdejního nápojového automatu **BONNOMAT** splňuje nejvyšší nároky na funkčnost, praktičnost, hygienu, ekonomiku i vzhled.

Nápojový automat **BONNOMAT** charakterizuje účelně praktická konstrukce. Patentovaný systém přípravy nápoje přináší strážníkům v moderních gastronomických provozech odpovídající komfort. Obsluha přístroje je maximálně jednoduchá, rychlá, přesná a hygienicky nezávadná. Konzument má možnost volby mezi několika ovocnými příchutěmi, anebo čistou, zdravotně nezávadnou vodou.

BONNOMAT se ideálně uplatňuje v provozech hromadného stravování od školních jídelen a menz, přes nemocnice, domovy pro seniory, ústavy sociální péče, až po velkokapacitní stravovací komplexy.

Rozměry nápojového automatu:
160 x 41 x 50 cm (v–š–h)

BONNOMAT

↪ 5 druhů nápojů na výběr

BONNOMAT nabízí strážníkovi možnost výběru z pěti odlišných druhů nápoje. Na výběr má 4 ovocné druhy a neochucenou čerstvou vodu. Provozovatel nápojového automatu navíc může ovocné příchutě dále obměňovat. Společnost BONNO pro tento účel nabízí celkem až 14 osvěžujících příchutí nízkoenergetických ovocných koncentrátů REDMAX®. Nápoje jsou připravovány v poměru ředění 1:30 a výsledná cena nápoje (0,2 litru) představuje pouhých 0,60 Kč na 1 porci.

↪ 3.100 porcí nápoje

V útrokách tohoto automatu se skrývá neuvěřitelných 3.100 porcí ovocného nápoje o objemu 0,2 litru. Připojení na klasický rozvod pitné (kohoutkové) vody ve spojení s antibakteriálním vyplachovacím systémem a vířivou komorou zajišťuje nápojům vysoké zdravotně hygienické parametry a stálou, konstantní čerstvost.

↪ Regulace teploty nápoje

BONNOMAT je vybaven mechanicky nastavitelným termostatem, který dává obsluze možnost měnit teplotu připravovaného nápoje v závislosti na ročním období, či přání zákazníka.

↪ Hygienický provoz

Hermetické utěsnění celého systému a absolutně čistý proces míchání vyhovují nejnáročnější normě pro přípravu potravin – standard HACCP.

Patentovaná technologie přípravy nápoje v automatu BONNOMAT zaručuje dokonale promíchání koncentráту a vody ve vířivé komoře bez přístupu vzduchu. Společně s antibakteriální vyplachovací technologií, která celý systém po každém vydaném pohárku propláchne vodou, nabízí automaty BONNOMAT nejvyšší hygienický standard a dokonale promíchané nápoje. Celkové čištění systému je proto nutné provádět pouze každé tři měsíce.

↪ Ekonomika

V porovnání s jinými technologiemi PreMix nebo PostMix, tato naše technologie zaručuje nízké náklady na transport, čištění, údržbu a extrémně vysokou kapacitu při nízkých provozních nákladech.

↪ Životní prostředí

BONNOMAT je také výrazně ekologicky šetrný. Jak? Neboť automat nikdy nechladí velké množství vody v zásobníku, ale vždy jen zásobu opravdu nezbytnou pro přípravu konkrétního nápoje. Tím se podstatně snižuje spotřeba elektrické energie. Šetříte tak nejen vlastní kapsu, ale i přírodní zdroje.

BONNOMAT disponuje nejnovější technologií pro přípravu čerstvých nápojů v místě výdeje. Provozovatelům jeho instalace přináší nejen úsporu energie, času, ale i finančních nákladů.

Vysoce kvalitní nápoje s ovocnou příchutí jsou připravovány smísením pitné (kohoutkové) vody s nízkoenergetickými ovocnými koncentráty REDMAX®. Jak výsledná teplota, tak i chuť nápoje jsou nastavené speciálně dle přání zákazníka.

BONNO GASTRO SERVIS s.r.o., Husova 523, 370 21 České Budějovice
Tel.: 385 310 187 • E-mail: bonno@bonno.cz

www.bonno.cz

Ředitelé slovinských domovů pro seniory navštívili Českou republiku

Od 25. do 28. května navštívilo na základě pozvání APSS ČR Českou republiku 29 ředitelů slovinských domovů pro seniory sdružených v Skupnosti sociálních zavodov Slovenije, členské organizaci EDE.

Bohatý střední program obsahoval mimo jiné návštěvu pražského domova pro zrakově postižené „Palata“, přednášku Martina Žárského z MPSV o stavu sociálních služeb v ČR či slavnostní večeři za přítomnosti velvyslance Republiky Slovinsko pana France Buta.

Ve čtvrtek 27. 5. slovinská delegace navštívila domovy pro seniory v Bechyni a Táboře. Měla možnost si prohlédnout také sídlo APSS ČR a historické prostory tábořského podzemí. Vrcholem dne pak byla stylová „husitská“ večeře s doprovodným programem na Housově mlýně za přítomnosti zástupců APSS ČR a předsedy Komise Rady Asociace krajů ČR pro sociální záležitosti Miloslava Čermáka.

V rámci dlouhodobé spolupráce slovinské a české asociace se na podzim tohoto roku uskuteční obdobná návštěva čtyř desítek zástupců domovů pro seniory z ČR ve Slovinsku.

Na terase Domova pro seniory Bechyně

V atriu tábořského G-centra

Husitská večeře na Housově mlýně

Rozhovor s Borisem Koprivnikarem, předsedou výboru Sdružení sociálních zařízení Slovinska

Jaké jsou cíle a smysl vaší návštěvy v České republice?

Známe české kolegy z evropské asociace EDE. Skrze tyto kontakty víme, že jste udělali v letech 2006-2007 několik docela významných legislativních změn. Velmi nás zajímají reakce na poli těchto změn, protože my je připravujeme také. Jednoduše se chceme seznámit s vaším systémem a samozřejmě chceme vidět, jak tyto legislativní změny odpovídají praxi. To je hlavní důvod naší návštěvy.

Jaký je podle vás hlavní rozdíl mezi poskytováním sociální péče v České republice a Slovinsku?

Mohu říct, že úroveň sociální péče je velmi podobná. Ale některá řešení, která se používají u vás a u nás, jsou docela odlišná. Především je sociální péče ve Slovinsku mnohem více regulována, je mnohem více definována ve všech detailech. V České republice je definována mnohem méně. Myslíme si, že tyto velmi striktní definice ve Slovinsku jsou v praxi někdy kontraproduktivní. Méně regulovaná praxe v České republice funguje někdy lépe.

Systém financování je u nás mnohem více závislý na spoluúčasti klienta. To není nic nového, tento stav je od začátku. Náš finanční systém je zcela závislý na financování služby klientům. Nemáme žádné dotace pro zařízení. Jednoduše to neexistuje. Jsme mnohem více orientováni na klienta, na služby, které klientovi poskytujeme. Neexistují žádné další zdroje financování. Tady by u nás mohlo dojít k největším změnám, protože nyní jsou poskytovatelé zcela závislí na službě klientovi a jsou daleko více regulováni. Ve vašem případě nejsou regulace tak striktní a podpora ze strany vlády nebo krajů je pro poskytovatele větší. To v našem případě postrádáme.

Jaký by mohl být další krok ve spolupráci s českými poskytovateli?

Určitě doufáme, že budeme úspěšní při aplikaci společného středoevropského projektu, jehož jsme také partnery (Česká republika je hlavní partner); v září tohoto roku očekáváme návštěvu českých kolegů. Doufáme, že poté, co jsme viděli, jak funguje český systém, a čeští kolegové uvidí, jak funguje systém slovinský, se budeme moci jeden od druhého více naučit. Dalším krokem také může být návrh společných řešení (ovlivněných nejen českým a slovinským systémem) i pro ostatní středoevropské a také další systémy, protože víme, že v evropském prostoru existuje mnoho úsilí

o nalezení nových řešení pro nové situace, protože situace v oblasti stárnutí se mění velmi rychle a velmi významně. Pouze malé úpravy existujících systémů nejsou dostatečné. Musíme najít nová inovativní řešení a osobně jsem přesvědčen, že můžeme řešení najít získáním toho nejlepšího ze západních, tradičních, východních, jižních a severních systémů a tímto způsobem najít něco, co bude odpovědí na přicházející problém seniorských demencí. Musíme být velmi kreativní a kooperativní.

Jaké jsou vaše dojmy z návštěvy České republiky? Máte nějakou velkou osobní zkušenost?

Když jsme připravovali tuto návštěvu, žádali jsme, abychom neviděli jen ta nejlepší zařízení, ale chtěli jsme vidět průměrná. A to je také náš slib, který dávám našim českým kolegům, že až přijedou do Slovinska, neukážeme jim jen zařízení, která jsou opravdu nejlepší, ale průměrná a také zařízení nepříliš dobrá.

Co na nás opravdu udělalo dojem, je to, že právě v těch zařízeních, která na tom nejsou po stránce infrastruktury nejlépe a nejsou nejmodernější a nejnovější, není problém se vztahem mezi klienty a personálem. Myslím, že to je nejpůsobivější věc, kterou můžete zabudovat do systému, kterou můžete opravdu pochopit – kdo je tu kvůli komu. Že klient je ten, kdo je nejdůležitější, a dokonce i když infrastruktura není v tak dobrém stavu, všechny procesy vždycky chápou, že klient je ten, kdo diktuje způsob, jak dělat tuto práci. To na nás velmi zapůsobilo. Možná jsme neočekávali tak striktní respekt k osobním potřebám, právům atd. klientů. To je věc, o které hovořili také mí kolegové, že na ně velmi zapůsobila, a kterou velmi ocenili.

Děkuji za rozhovor. Zdeněk Kašpárek

Firma TON

se představuje

Firma TON a. s. byla založena v Bystřici pod Hostýnem Michaelem Thonetem roku 1861. Náhoda mu dala šanci, a tak mohl změnit nejen svůj život, ale také život jednoho zapadlého městečka na Moravě, když z něj udělal sídlo své firmy.

Michael Thonet nezaměřoval svoji výrobu pouze na výrobky určené do restaurací, hotelů a domácností, ale vyráběl i sedací nábytek speciálně určený pro seniory. Dokladem jsou dochovaná vyobrazení z katalogů.

A 56 K
(46×43 cm)

A 57 K
(46×43 cm)

V současné době se firma TON a. s. vrátila zpět k tomuto výrobnímu sortimentu a nabízí výrobky, které splňují přísné požadavky pro seniory. Snímatelný a pratelný potah je u těchto výrobků samozřejmostí. Konstrukce je tvořena z masivního bukového dřeva, domořena do odstínu, který ladí v místnosti s ostatním nábytkem. Jednoduchá manipulace s výrobky zvyšuje komfort sezení v těchto křeslech, ale zároveň usnadňuje i práci personálu, který o seniory pečuje.

Zvýšení komfortu při sezení usnadňuje řada doplňků, jako jsou držáky na francouzské hole, brzdicí kolečka pro lepší manipulaci

s křesly anebo jídelní stůl, který je snadno odnímatelný. Křesla umožňují mnoho variantních řešení, a proto je lze použít i v domácnostech v provedení s pevným neodnímatelným čalouněním.

Nyní se firma zaměřuje i na nabídku kompletního řešení vybavení domovů.

Se svými návrháři a obchodními partnery dokáže zajistit i dodávku vestavěného nábytku s lůžky včetně různých doplňků. Tím, že firma TON a. s. zajišťuje celou dodávku, ručí za její kvalitu. Kvalita a spokojený zákazník je pro firmu na prvním místě.

Kontaktní osoba pro „Senior program“ je:

František Smejkal

e-mail: frantisek.smejkal@ton.cz

tel: +420 573 325 457

Představujeme kraje

Rozhovor s Miloslavem Čermákem,
členem Rady Karlovarského kraje pro oblast sociálních věcí

Miloslav Čermák

pobytových zařízení sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením.

Karlovarský kraj využil rovněž možnost podílet se na realizaci individuálního projektu MPSV ČR „Podpora transformace sociálních služeb“, jehož hlavním záměrem je podpořit snahy o zkvalitnění, individualizaci a humanizaci služeb sociální péče.

Od 1. 1. 2010 realizuje Karlovarský kraj třetí individuální projekt s názvem „Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje“. Uvedené projekty, které jsou v našem kraji realizovány, nastartovaly procesy, které jsou „během na dlouhou trať“. Proto na odboru sociálních věcí krajského úřadu již probíhají v současné době intenzivní práce na zpracování záměrů návazných projektů tak, aby mohly započíté procesy úspěšně pokračovat i v dalším projektovém období.

Jak v Karlovarském kraji vypadá aplikace požadavků zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách? Jaká je situace v zavádění standardů kvality a jak probíhá inspekční činnost?

Od konce roku 2007 provádí Krajský úřad Karlovarského kraje systematicky inspekce poskytování sociálních služeb v kraji. Inspekce může provádět u poskytovatelů registrovaných krajským úřadem, vyjma organizací, které Karlovarský kraj sám zřizuje (u těch provádí inspekční činnost MPSV).

V prvním roce inspekci byla pozornost zaměřena na pobytové služby sociální péče (z důvodu většího rizika možného porušování práv uživatelů těchto služeb a větší závislosti uživatelů na poskytování služby). V roce 2009 se inspekce zaměřily zejména na poskytování pečovatelské služby, která je nejrozšířenějším typem sociální služby poskytované terénní formou převážně seniorům. V letošním roce se inspekce zaměřují téměř výhradně na služby sociální prevence, jejichž rozvoj a poskytování je financováno z individuálního projektu kraje.

Celkem provedly pracovnice krajského úřadu k tomuto datu 42 inspekci. Do konce tohoto roku by měli mít za sebou alespoň jednu inspekci všichni poskytovatelé v našem kraji, u kterých může náš krajský úřad provádět inspekce poskytování sociálních služeb.

Na základě dosud uskutečněných inspekci lze shrnout, že největší problém činí poskytovatelům ve vztahu k uživatelům proces individuálního plánování a oblast ochrany práv uživatelů, dále byly zjišťovány nedostatky v plánování rozvoje služeb a zajišťování místní

a časové dostupnosti služby (zejména u terénních služeb).

Na tyto zjišťované nedostatky se snaží kraj reagovat přizpůsobením obsahové náplně vzdělávacích modulů připravovaných v rámci individuálních projektů kraje. Do vzdělávání se mohou přihlásit poskytovatelé z celého kraje a s ohledem na jeho financování z ESF je zajišťováno bez finanční spoluúčasti účastníků.

Kolik evidujete zařízení poskytujících sociální služby a jaký je rozpočet na tuto oblast?

Ke konci loňského roku měl Krajský úřad v registru 62 poskytovatelů, kteří zajišťují 114 služeb. Z toho Karlovarský kraj zřizuje 15 příspěvkových organizací, které zajišťují téměř výhradně (kromě dvou manželských poraden) pobytové služby poskytující celoročně služby cílové skupině seniorů a osobám se zdravotním postižením, kteří vyžadují vysokou míru podpory a pomoci.

Financování sociálních služeb je z velké míry zajišťováno prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu. V roce 2009 se podařilo v rámci dotačního řízení zajistit pro Karlovarský kraj částku přes 233 milionů korun.

V roce 2009 poskytl kraj na činnost nestátních neziskových organizací, které poskytují sociální služby, celkovou částku 4 298 821 Kč.

Na zajišťování sociálních služeb zařízeními, která kraj zřizuje, byly poskytnuty příspěvky v celkové částce 47 868 717 Kč, z toho cca 27,7 mil. bylo určeno na investiční akce a přes 20 mil. jako neinvestiční příspěvek.

Každoročně pak Karlovarský kraj vyhláší dotační řízení v rámci programu „Podpora aktivit v oblasti začleňování seniorů do společnosti“. V roce 2009 bylo podpořeno celkem 8 projektů v celkové výši 199 985 Kč.

Děkuji za rozhovor.
Magda Kocábová

Jaké jsou cíle a cesty rozvoje sociální sféry ve vašem kraji?

V roce 2006 byl schválen usnesením Zastupitelstva Karlovarského kraje č. ZK 138/07/06 ze dne 13. 7. 2006 základní strategický dokument v oblasti rozvoje sociálních služeb v našem kraji - „Zásady rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji pro období let 2007 – 2017“. Hlavní cíle rozvoje v oblasti sociálních služeb jsou dle tohoto dokumentu zvyšování kvality sociálních služeb s využíváním systému inspekci kvality sociálních služeb a podpora rozvoje zejména takových služeb, které umožní setrvání uživatele v jeho přirozeném prostředí. V návaznosti na tyto cíle realizuje Karlovarský kraj tři individuální projekty.

Jako jeden z prvních krajů v republice realizuje Karlovarský kraj od 1. 8. 2008 „Individuální projekt Karlovarského kraje pro oblast poskytování služeb sociální prevence v období let 2008 – 2012“. Od 1. 5. 2009 je odborem sociálních věcí realizován Individuální projekt Karlovarského kraje „Poskytování sociálních služeb v Karlovarském kraji, které jsou kvalitní a dostupné z pohledu uživatele“. Projekt je zaměřen na podporu procesu transformace

Představujeme kraje

Karlovarský kraj je svou rozlohou i počtem obyvatel nejmenším krajem v České republice, ne však svou důležitostí, která v dáv-
né i nedávne minulosti vzbuzovala zájem moc-
ných o toto území. I proto vznik krajské správy
na území Karlovarského kraje není žádným, his-
toricky novým úkazem. Při územním rozčlenění
Českého království v rámci „tereziánsko – jose-
fínských“ změn Rakousko-uherské monarchie
v 18. století vzniklo krajské hejtmánství, které
spravovalo Chebsko, Sokolovsko, Karlovarsko
a část Chomutovska. Sídlem kraje bylo králov-
ské město Loket. I v roce 1949 vznikl Karlov-
arský kraj jako jeden z 19 krajů.

Dnes je Karlovarský kraj především místem
českého lázeňství, kde vedle tzv. lázeňského
trojúhelníku (Karlovy Vary, Mariánské a Fran-
tiškovy Lázně) prospívají lidskému zdraví i ne-
méně významné lázně v Jáchymově a Lázních
Kynžvart. To přispívá ke skutečnosti, že nejvíce
obyvatel kraje pracuje ve službách a v pomá-
hájících profesích, tedy v profesích, které jsou
i základním kamenem pracovních kolektivů or-
ganizací sociálních služeb.

Předsedou krajské organizace Asociace po-
skytovatelů sociálních služeb ČR jsem se stal
v roce 2007, kdy organizace měla 6 členů. Mým
programem byla především profesionalizace
Asociace, ke které došlo o rok později a která
dodnes dokazuje svou oprávněnost a život-
schopnost. Dnes sdružuje krajská organizace
27 členů různých druhů sociálních služeb a tito
jsou zapojeni do činnosti téměř všech celore-
publikových sekcí. K velkému rozmachu člen-
ské základny přispěla především skutečnost, že
Asociace jen neproklamuje, co vše udělá pro
své členy, ale za činnostmi, které vyvíjí, jsou vi-
dět výsledky a ty nám všem pomáhají při naší
každodenní péči o klienty. Víím, že všichni řek-
nete, že tyto činnosti známe, ale stojí za to si je
neustále připomínat.

Asociace vyvíjí svoji činnost především tím, že:

- zastupuje a hájí zájmy svých členů u státních a ostatních zainteresovaných institucí, zejména předkládáním odborných stanovisek, kvalifikovanou oponenturou a iniciací a podporou žádoucích právních regulací sociálních služeb
- zprostředkovává rozšiřování vědeckých a výzkumných poznatků do činnosti poskytovatelů sociálních služeb a předávání tuzemských i zahraničních odborných zkušeností svým členům
- reprezentuje společné zájmy a potřeby svých členů u veřejnosti v tuzemsku i v zahraničí
- vyvíjí studijní, dokumentační, informační, vzdělávací a expertní činnost

Připomínkování zákonů, vyhlášek a předpisů, vytvoření systému odborných konferencí, vydávání časopisu Sociální služby, vytvoření intranetu Asociace, vznik odborných publikací, vytvoření odborných sekcí, realizace celostátních a regionálních projektů APSS ČR, vstup do mezinárodních projektů, monitoring tisku, vytvoření Institutu vzdělávání APSS ČR a jeho vzdělávacích programů a bezplatný informační servis pro své členy. To je praktické naplňování poslání Asociace, které by bez její profesionalizace, ale i bez osobnosti prezidenta Asociace nebylo možné.

Provozovatelé sociálních služeb nejen v Karlovarském kraji: nechcete-li být sami ve spleti předpisů a nařízení, které upravují naši činnost, chcete-li využívat již prověřených pracovních postupů a znát dobrou praxi ostatních poskytovatelů a chcete-li se s námi podělit o vaše úspěchy a radosti, přijďte mezi nás.

Ing. Pavel Novák

ředitel Domova pro osoby se zdravotním postižením v Mariánské
a předseda krajské organizace APSS ČR

Ing. Pavel Novák

Motto:

A tato země od Chebu až po Vary jest kraj velmi krásný a líbezný, s vysokými horami, půvabnými a krásnými dolinami a lesy, nesčetnými bystřinami, kyselkami a potůčky, sotva se mu mohu sdostatek vynachválit a naobdivovat.

(Citát z díla Popis Smrčín z roku 1542, jež napsal renesanční básník a historik Caspar Bruschius, rodák z Horního Slavkova)

informační systém

CYGNUS

KOMPLEXNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM PRO POSKYTOVATELE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

NOVÝ MODUL & NOVÉ FUNKCIONALITY

EVIDENCE MAJETKU

NOVINKA

- ✓ Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, drobný majetek
- ✓ Hromadné účetní odpisy
- ✓ Hromadné pořízení a vyřazení drobného majetku
- ✓ Tisk zařazovacích a vyřazovacích protokolů, místních seznamů, odpisových plánů atd.
- ✓ Propojení s modulem Zaměstnanci
- ✓ Již osmý modul IS Cygnus!

Modul
MAJETEK

TERMINÁLY PRO OBJEDNÁVKU A VÝDEJ STRAVY

NOVINKA

- ✓ Objednávání stravy pro zaměstnance, cizí strážníky a klienty pomocí čipů
- ✓ Až 4 varianty na výběr pro každý druh jídla
- ✓ Osvědčené terminály od společnosti VIS Plzeň (více než 1 500 referencí)
- ✓ Propojení s modulem Stravovací část
- ✓ Evidence nevydaných jídel
- ✓ Oboustranný výdejní terminál zobrazuje kategorii strážníka a vybranou variantu

Objednávka
a výdej stravy

DOKUMENTACE KLIENTA I PRO DALŠÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY

NOVINKA

- ✓ Plány péče obsahují předvyplněné číselníky pro následující služby: DS, DOZP, DZR, Týdenní a denní stacionáře, Pečovatelská služba, Odlehčovací služby, Centra denních služeb, Chráněné bydlení
- ✓ Oblasti členěny dle vyhlášky 505/2006 Sb.
- ✓ Lze použít přenosné čtečky na čárové kódy pro zaznamenání realizace
- ✓ Je připraveno pro vykazování statistických dat na MPSV

Modul
DOKUMENTACE KLIENTA

- ✓ KOMPLEXNÍ ŘEŠENÍ
- ✓ UŽIVATELSKÁ PODPORA
- ✓ ÚSPORA ČASU A NÁKLADŮ

Kontakt

IReSoft, s.r.o.
Cejl 62
602 00 Brno

Tel.: +420 543 215 460
Fax: +420 543 214 572
info@iscygnus.cz

www.iscygnus.cz

Modul
MANAŽERSKÁ ČÁST

STATISTICKÉ VYKAZOVÁNÍ DAT NA MPSV

- ✓ IS Cygnus je připraven na požadavky MPSV pro výkazy dat (klienti i zaměstnanci)
- ✓ Bude zajištěn export dat dle formátu MPSV
- ✓ Evidence poskytnuté péče pomocí přenosných terminálů na čárový kód
- ✓ Data se exportují z modulu Manažerská část

Modul
ZAMĚSTNANCI

PLÁNOVÁNÍ ROZPISŮ SLUŽEB NA ROK 2011

- ✓ Plánování nerovnoměrně rozvržené pracovní doby
- ✓ 3-úrovňový model: Dlouhodobé plány, Měsíční plány, Docházka
- ✓ Kontrola obsazenosti směn a rozporů se zákoníkem práce
- ✓ Lze použít docházkové čtečky pro zpracování skutečné docházky
- ✓ Rozpisy směn lze generovat hromadně pomocí šablon
- ✓ Export podkladů do mzdového systému (již 12 systémů)

www.iscygnus.sk

IS CYGNUS JIŽ I NA SLOVENSKU

- ✓ K dispozici komplexní systém obsahující 6 propojených modulů
- ✓ Technická podpora zajištěna (hot-line, vzdálená správa, aktualizace...)
- ✓ Na Slovensku již 20 referencí
- ✓ Moduly: Sociální část, Dokumentace klienta, Stravovací část, Sklady, Zaměstnanci, Manažerská část
- ✓ Lokalizace do slovenštiny vč. legislativních úprav

Představujeme:

Ing. Milada Dobrotková, předsedkyně APSS SR

Kedy a za akým cieľom vznikla Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb Slovenskej republiky?

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb Slovenskej republiky má za sebou prvý rok a pol existencie. Vznikla 21. mája 2009 na I. Valnom zhromaždení 47 zakladajúcich členov. Dnes má asociácia 109 členov.

Asociácia je nezávislé, profesné a záujmové združenie právnických a fyzických osôb, ktoré poskytujú sociálne služby. Cieľom Asociácie je pomáhať svojim členom pri poskytovaní kvalitných sociálnych služieb pre klientov.

Tento cieľ chce asociácia plniť tým, že:

- bude presadzovať spoločné stanoviská a potreby svojich členov pri poskytovaní sociálnych služieb,
- bude formulovať a snažiť sa presadzovať spoločné záujmy svojich členov, vo verejnosti, k samospráve a k štátu,
- bude sprostredkovať rozširovanie odborných, legislatívnych, vedeckých a výskumných poznatkov a skúseností súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb svojich členov,
- bude organizovať, sprostredkovávať, alebo zabezpečovať študijnú, vzdelávaciu, informačnú a expertnú činnosť pre svojich členov.

Orgány asociácie sú Valné zhromaždenie a Predsedníctvo APSS SR.

Asociácie poskytujú

Valné zhromaždenie členov asociácie je najvyšším orgánom, ktorý rozhoduje o všetkých zásadných otázkach asociácie.

Výkonným orgánom je **Predsedníctvo APSS SR**, ktoré riadi činnosť asociácie medzi dvomi Valnými zhromaždeniami.

Asociácia vytvorila regionálne štruktúry, ktoré zastupujú poskytovateľov sociálnych služieb v jednotlivých samosprávnych krajoch. Zástupcami poskytovateľov sociálnych služieb v regiónoch sú zvolení **regionálni koordinátori**, ktorí sú aj členmi predsedníctva asociácie. Úlohou regionálnych koordinátorov je **rokovat' s predstaviteľmi vyšších územných celkov o poskytovaní sociálnych služieb v regióne z hľadiska potreby objednania sociálnych služieb a ich finančnej kompenzácie medzi vyšším územným celkom a poskytovateľmi sociálnych služieb**. Na I. Valnom zhromaždení boli do predsedníctva zvolení okrem zástupcov regiónov aj členovia, ktorí zastupujú viacero poskytovateľov sociálnych služieb a to za Slovenskú katolícku charitu a Evanjelickú diakóniu.

Na I. Valnom zhromaždení vznikli odborné sekcie: Sekcia pre seniorov, Sekcia pre zdravotne postihnutých, Sekcia pre prácu s ľuďmi bez domova a krízové intervencie, Sekcia pre sociálne poradenstvo, Sekcia pre krízové strediská a resocializačné strediská.

APSS SR vytvorila **Etickú komisiu** a schválila Etický kódex, ktorý je záväzný pre všetkých členov asociácie.

Na kontrolu hospodárenia sme vytvorili **Revíznú komisiu** a schválili sme zásady hospodárenia.

V tomto roku sa v máji konalo II. Valné zhromaždenie členov asociácie. Zhodnotili sme prvý rok existencie a stanovili sme si ciele pre budúce obdobie.

Významným krokom v našej činnosti bolo uzavretie zmluvy s HARTMANN-RICO, spol. s r. o., o partnerstve a vzájomnej spolupráci. Aj vďaka ním môžeme využívať priestor v tomto časopise.

Ako ďalej v sociálnych službách na Slovensku?

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb SR má za sebou prvý rok existencie. Vznikla krátko po tom, čo vstúpil do platnosti zákon o sociálnych službách. Na zákon nebola pripravená ani samospráva, ani poskytovatelia, ani občania. Samospráva ho mala vykonávať, ale nemala na to financie. Začala uprednostňovať svoje zariadenia pred neverejnými. Zákon jej to umožňoval a neverejní poskytovatelia sa dostávali do neriešiteľných situácií. Mali klientov a nemali príspevky od samosprávy. Alebo horšie, mali voľné miesta a hoci existovali žiadatelia, samospráva ich nezazmluvnila. Tak sa stalo, že k máju 2010 zistilo MPSVR SR, že na Slovensku je viac ako 18 000 žiadateľov o umiestnenie v zariadeniach sociálnych služieb. Paradoxne napriek tomu majú stále neverejní poskytovatelia voľné miesta. Voľné miesta sú teda u neverejných poskytovateľov, ktoré samospráva nechce objednať pre svojich občanov. Občania sa v spleti ustanovení takéhoto zákona akosi stratili.

Asociácia viac krát pripravila pripomienky zákonu o sociálnych službách. Odovzdali sme ich Ministerstvu práce sociálnych vecí a rodiny a poslancom NR SR. Zákon o sociálnych službách je pre klientov neverejných zariadení diskriminačný, občan nemá možnosť vybrať si slobodne poskytovateľa sociálnych služieb bez straty finančného príspevku, zákon je pre samosprávu nevykonateľný, lebo na ňu kladie finančnú záťaž na ktorú nemá v rozpočte zdroje. Nakoniec sa asociácia rozhodla zhutniť nespravodlivosť zákona do jednej vety a spustiť petíciu.

vytovatelů sociálních služeb Slovenské republiky

ciu. Spustili sme petičnú akciu a obrátili sme sa na občanov s otázkou: Ste za zrovnoprávnenie klientov verejných a neverejných zariadení? Dnes je pod petíciou viac ako 57 000 podpisov občanov, ktorí pochopili, že klienti verejných a neverejných zariadení majú mať rovnaké práva. Že nie je správne ak samospráva dotuje pobyt klientov vo svojich zariadeniach sociálnych služieb do výšky dvoch tretín nákladov, ale klientom neverejných poskytnie iba jednu tretinu. Náklady oboch typov zariadení sú pritom približne rovnaké a pohybujú sa okolo 1000 euro podľa typu zariadení.

Veľkým medzníkom sa stalo rozhodnutie Ústavného súdu, v máji 2010, ktorý vyriekol, že zákon o sociálnych službách nie je v niektorých ustanoveniach v súlade s Ústavou slovenskej republiky. Asociácia privítala rozhodnutie Ústavného súdu. Veríme, že teraz je možnosť vytvoriť spravodlivé legislatívne prostredie v ktorom budeme poskytovať sociálne služby našim klientom. Stále sme však iba na začiatku celého procesu. Po voľbách a vytvorení vlády, musíme presvedčiť nového ministra práce a sociálnych vecí a rodiny, aby bol zjednotený príspevok na služby pre klienta bez ohľadu na to, či je u verejného alebo u neverejného poskytovateľa a bez ohľadu na to v ktorom kraji mu budú služby poskytované. Klient má mať právo sám slobodnej voľby poskytovateľa bez hrozby, že ak neprijme ponuku úradníka samosprávy príde o príspevok.

Budeme sa snažiť o to, aby zákon nevyžadoval od klientov, ktorí sú samoplatcovia a hradia si celé náklady na službu, tzv. Rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. Prečo? Lebo rozhodnutie vydáva samospráva na základe lekárskeho nálezov a zisťovania finančných pomerov žiadateľa. Lehota na vybavenie je mesiac. Za ten čas sa klient služby nemusí dožiť.

Ďalej sme toho názoru, že samospráva by mala garantovať príspevok pre klienta u neverejných poskytovateľov počas celej doby jeho odkázanosti na sociálnu službu, namiesto v súčasnosti používanej ročnej alebo nebodaj polročnej zmluvy o príspevku. Akú môžu mať

klienti, umiestnení u neverejných poskytovateľov, ktorí sú trvalo odkázaní na pomoc istotu? Ich stav sa budúci rok nezlepší, iba sa zhorší. A budúci rok nemusia dostať nič. Takto to umožňuje zákon o sociálnych službách! Zákon umožňuje tiež, že príspevok nie je poskytnutý v januári, februári – teda v mesiacoch ktoré sú finančne najnáročnejšie vzhľadom na náklady na energiu.

Zrejmé najdôležitejšie je zabezpečiť zdroje financovania poskytovania sociálnych služieb. Je potrebné vytvoriť možnosti viac zdrojového financovania systému. Je potrebné otvoriť diskusiu o možnosti pripoistenia, ktoré by zabezpečovalo zdroje v čase odkázanosti občana na sociálne služby.

Osobitnou kapitolou je poskytovanie zdravotníckych služieb v zariadeniach sociálnych služieb. Sme toho názoru, že je potrebné vytvoriť legislatívny rámec na čerpanie prostriedkov zo zdravotného poistenia aj v zariadeniach sociálnych služieb, lebo klienti nie sú zdraví občania. Ak by boli zdraví, sú doma a starajú sa sami o seba, alebo sa o nich stará rodina. V zariadeniach sociálnych služieb sú práve preto, lebo ich zdravotný stav je síce stabilizovaný, ale vyžaduje okrem opatrovateľských služieb aj lekársku starostlivosť a ošetrovateľskú starostlivosť sestier.

Zákon o sociálnych službách treba novelizovať. A na to je treba, aby to takto vnímali aj tí, ktorí sa budú podieľať na budúcej politickej moci. Preto sme zorganizovali tesne pred voľbami, 23. mája 2010, okrúhly stôl na ktorý sme pozvali zástupcov politických strán. Chceli sme, aby prezentovali svoje názory na existujúcu krízu v poskytovaní sociálnych služieb a ako to zmeniť. Pýtali sme sa ich ako to budú riešiť oni, keď budú pri moci. Všetci, ktorí sa okrúhleho stola zúčastnili, prezentovali svoje názory a postoje. Všetci sa zhodli na tom, že je najskôr potrebné vyriešiť zdroje financovania sociálnej sféry. Pre asociáciu sú postoje politických strán cenné na porovnanie, aké budú ich konkrétne riešenia v legislatíve súvisiacej s poskytovaním sociálnych služieb, keď sa budú podieľať na politickej moci v Slovenskej republike.

V apríli tohto roku zorganizovala APSS SR dvojdnový seminár na tému Zabezpečovanie financovania sociálnych služieb v Slovenskej republike. Na seminári vystúpili na túto tému zástupcovia neziskových organizácií – neverejných poskytovateľov, zástupcovia samosprávy hlavného mesta Bratislavy, vyšších územných celkov a ministerstva. Seminára sa zúčastnili zástupcovia belgickej katolíckej charity. Záverom seminára sme vydali tlačovú správu v ktorej sme zhrnuli najdôležitejšie problémy financovania sociálnej sféry v Slovenskej republike.

Asociácia má za sebou prvý, ale naozaj veľmi ťažký a turbulentný rok svojej existencie, v ktorom dokázala svoju potrebu a opodstatnosť. Zúčastňovala sa pri riešení problémov, vznikajúcich implementáciou nového zákona o sociálnych službách. Zároveň svojou činnosťou pomohla k sieťovaniu najmä neverejných poskytovateľov. Neverejní poskytovatelia sa dostali jej činnosťou von z izolácie. Dostali von zo samostatného boja o prežitie a zapojili sa do spolupráce s kolegami v rámci regiónu, ale aj celej republiky. Svojím doterajším pôsobením sa asociácia stala lídrom pri presadzovaní záujmov poskytovateľov sociálnych

služieb na Slovensku. Svojou činnosťou sa stala partnerom pre všetkých orgánov štátnej správy, samosprávy a NR SR. Pomáha pri udržaní štandardu poskytovaných sociálnych služieb neverejnými poskytovateľmi a prispieva k demokratizácii a rovnoprávnemu postaveniu verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na Slovensku. Počas roka a pol svojej existencie si organizácie v asociácii vzájomne pomáhali a podporovali sa. Asociácia získavala krok za krokom vážnosť v odborných kruhoch. Najviac sme to vnímali v tom, že sme sa stali akceptovaným partnerom pre naše rezortné ministerstvo, vyššie územné celky a obce. Radi by sme otvorili vzťahy spolupráce aj so zástupcami Združenia miest a obcí na Slovensku. Želali by sme si, aby sme boli vnímaní ako poskytovatelia sociálnych služieb, ktorí môžu vnieť do systému novú kvalitu poskytovania sociálnych služieb pre klientov. Radi by sme spolupracovali s verejnými poskytovateľmi najmä v oblasti štandardizácie a kvality služieb pre klientov. To je našim cieľom v budúcnosti.

Ing. Milada Dobrotková
predsedníčka

Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb Slovenskej republiky

Asociácia

poskytovateľov sociálnych služieb

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Projekt „Kvalita v sociálních službách“

Společnost Lara consulting, s. r. o., realizuje pro Magistrát hlavního města Prahy projekt „Kvalita v sociálních službách“. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita. Cílem naší činnosti je mimo jiné prosazování a harmonizace standardů sociální péče ve vybraných zařízeních sociální péče zřizovaných Magistrátem hlavního města Prahy.

Jedná se o Domov pro seniory Háje, Domov pro seniory Chodov, Domov pro seniory Krč, Domov pro seniory Elišky Purkyňové, Domov pro seniory Kobylisy, Domov pro seniory Ďáblice, Domov pro seniory Malešice, Domov pro seniory Zahradní Město, Palata – Domov pro zrakově postižené, Domov

sociálních služeb Vlašská, Domov pro osoby se zdravotním postižením Sulická a Dětské centrum Paprsek.

Proces harmonizace a uplatňování standardů kvality sociálních služeb může být vhodně aplikován tak, aby jejich nabídka odpovídala požadavkům uživatelů služeb včetně zajištění efektivního fungování těchto služeb. Cílem by mělo být především dlouhodobé zvyšování jejich kvality.

V rámci procesu zavádění a udržování standardů kvality sociálních služeb společnost Lara consulting, s. r. o., zajistí ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb:

- vytvoření analýzy procesu zavádění standardů kvality v sociálních službách v zařízeních zřízených Hlavním městem Praha,
- tvorbu rozvojových plánů v zařízeních řízených Hlavním městem Praha,
- vzdělávání v oblasti standardů sociálních služeb,
- zavedení benchmarkingu jako nástroje pro zvyšování kvality v sociálních službách,
- podporu zavádění standardů kvality,
- provedení evaluací kvality sociálních služeb v zařízeních zřizovaných Hlavním městem Praha.

Ve spolupráci s Magistrátem hlavního města Prahy proběhlo hodnocení předložených koncepcí rozvoje zpracovaných řediteli pobytových zařízení sociálních služeb. Zahájili jsme kompletaci manuálu tvorby rozvojových plánů. Při setkáních s kompetentními zaměstnanci zařízení probíhají konzultace a podpora při zpracování rozvojových plánů jednotlivých zařízení s přihlednutím ke specifickým jevům či specializaci. V úzké souvislosti s touto aktivitou probíhá podpůrný a rozvojový monitoring naplňování povinnosti tvorby rozvojových plánů. Dosud bylo dosaženo zpracování SWOT analýz. Ředitelům zařízení je poskytována prů-

běžná metodická podpora, objasňování pojmů a průběžné konzultace při zpracování rozvojových plánů jednotlivých zařízení.

Nedílnou součástí je rovněž podpůrný a rozvojový monitoring naplňování povinnosti tvorby rozvojových plánů dle výstupů z benchmarkingového porovnávání mezi zařízeními. Zvolili jsme spolupráci s externím dodavatelem a přední osobností benchmarkingu v České republice Ing. Milanem Trčkou a jeho týmem spolupracovníků. Během pracovních schůzek proběhla příprava profilů služeb, dat a ukazatelů pro zavedení benchmarkingu pobytových zařízení. Došlo k definování a sběru potřebných dat z jednotlivých zařízení, stanovení srovnatelných ukazatelů pro analýzu situace a porovnání mezi jednotlivými zařízeními.

Byla navázána aktivní spolupráce s průvodci kvalitou v jednotlivých zařízeních. Průběžně jsou shromažďovány stávající dokumenty popisující uplatňování standardů kvality. S externími specialisty v úzké vazbě na MPSV a na Asociaci poskytovatelů sociálních služeb ČR probíhá příprava publikace pro usnadnění zavádění standardů kvality. Společně s Magistrátem hlavního města Prahy jsme oslovili a vybrali inspektory kvality akreditované Ministerstvem práce a sociálních věcí pro evaluaci. Máme sestaveny tříčlenné evaluační skupiny pro období říjen 2010 – leden 2011 a září – prosinec 2011. Zařízení sociálních služeb jsou seznámena s termíny evaluací a s požadavky na jejich personální a materiální zabezpečení.

V dalším projektovém období budeme pokračovat v realizaci všech aktivit dle harmonogramu. Organizačně náročné procesy, jako výuka všech vzdělávacích modulů, průběh evaluací v zařízeních, tvorba analýz a metodických podkladů, jsou připraveny po personální i materiální stránce velmi dobře. Odbornou i laickou veřejnost pak dále budeme s projektem seznamovat prostřednictvím tiskovin Magistrátu hlavního města Prahy a přinášet aktuality na vlastním webovém portále.

Karel Dušek

karel.dusek@laraconsulting.cz

Zdeněk Terbr

zdenek.terbr@laraconsulting.cz

INZERCE

MK MARKET

Velkoobchod se zdravotnickým materiálem
Výdejna zdravotnických potřeb
**Specialista na hygienické pomůcky
pro inkontinenci**

**PROFESIONÁLNÍ SYSTÉM SLUŽEB
PRO
PROFESIONÁLY**

Pro poskytovatele sociálních služeb:
široký zdravotnický a hygienický sortiment, rychlost, kvalita, bonusový systém, programy stálé podpory

Pro uživatele služeb:
Celoroční sponzorské aktivity

Pro pracovníky služeb:
specializované a certifikované vzdělávací programy

www.inkontinence.info, www.mkmarket.com

MARTEK MEDICAL

pomohl speciálním kočárkem zdravotně postižené dívce

Speciálně upravený kočárek pro svou těžce nemocnou dceru Sandru dnes převzala paní Jarmila Klapsiová z obce Kojkovice u Třince. Jedinečný zdravotní kočárek v hodnotě téměř 12 000 korun věnovala společnost MARTEK MEDICAL, která je členem skupiny AGEL. Šestnáctiletá Sandra trpí dětskou mozkovou obrnou - tedy ochrnutím všech končetin - s epileptickými záchvaty. Dívka je z důvodu nemoci upoutána na lůžko a je tak odkázána na pomoc blízkých. Dosud k přemísťování dívky rodina používala invalidní vozík, který je ale příliš těžký. „Potřebovala jsem speciální kočárek na rychlý převoz Sandry na procházky, k lékaři, do školy. Tento nový kočárek je lehký, a tak nám usnadní každodenní práci,“ řekla matka po obdržení kočárku od vedení společnosti MARTEK MEDICAL.

„Jsme moc rádi, že jsme vám rodičům a hlavně Vaší dceři Sandře mohli touto cestou pomoci. Vy sami určitě za ta léta již nejlépe víte, jaké pomůcky jsou ty nejlepší a co dělá vašim dětem největší radost. Máte náš velký obdiv za to, jak vše zvládáte a bojujete za své děti,“ uvedla Ing. Pavlína Pilchová, místopředsedkyně představenstva společnosti MARTEK MEDICAL.

Společnost MARTEK MEDICAL, člen skupiny AGEL, se dlouhodobě věnuje charitativním aktivitám. Letos již firma například darovala vítkovické nemocnici figurínu kojence, kde tato resuscitační pomůcka slouží zdravotníkům pro nácvik všech dovedností během záchrany života těch nejmenších pacientů. Bohumínské nemocnici, která musela být v květnu kvůli povodním zčásti evakuována, společnost věnovala dezinfekční a čistící prostředky v hodnotě padesát tisíc korun. V únoru firma darovala ostravským záchranářům dvě nové GPS navigace, které jim předtím někdo zcizil z jejich sanitních vozidel.

MARTEK MEDICAL, který je největším distributorem zdravotnického materiálu, především pro anestezií, intenzivní péči, kardiologii a chirurgii a veškerého ostatního materiálu potřebného pro všechny typy zdravotnických zařízení v České republice, přivezl lidem postiženým záplavami v obci Jeseník nad Odrou a do Domova důchodců v obci Kobylá nad Vidnavkou hygienické a zdravotnické potřeby za desítky tisíc korun.

Ing. Pavlína Pilchová, místopředsedkyně představenstva MARTEK MEDICAL, a.s., a Sandra Klapsiová

Chráněné bydlení

výzva pro poskytovatele sociální služby i klienty

Možná se už někomu z vás stalo, že jste nakupovali a vedle vás tak trochu nerozhodně nakupovala skupinka zdravotně postižených osob. Nikdo je nedoprovázel a vy jste se tomu tiše podívovali a říkali si, zda to zvládnou.

Pravděpodobně někde v blízkosti bylo vybudováno nové bydlení pro postižené, takzvané chráněné neboli podporované, které nahrazuje trvalé doživotní umístění v ústavu sociální péče a má za cíl umožnit lidem s mentálním, tělesným nebo psychickým postižením žít s pomocí osobních asistentů ve vlastním domově podle svých potřeb a zájmů. Poskytovatelé těchto služeb musí dodržovat základní povinnosti, které jsou uvedeny v zákoně o sociálních službách, kde jednou ze základních povinností je dodržování standardů kvality sociálních služeb.

Klienti těchto zařízení si teď mohou na vlastní kůži vyzkoušet, co obnáší každodenní péče o domácnost, kterou nikdy nezažili.

Nové situace zvládají pomalu, ale s obrovskou vůlí a nadhledem. Už vědí, že nic nejde okamžitě, vždyť začínají úplně od nuly, učí se vařit, zapínat mikrovlnnou troubu, krájet nožem, prát, žehlit i hospodařit s penězi.

Takovým bydlením se mohou pochlubit i v Kyjově, kde se již tyto služby staly skutečnou alternativou k ústavní péči.

V měsíci květnu 2010 bylo v areálu Domova Horizont otevřeno „Podporované bydlení“ pro 10 uživatelů v pěti dvoulůžkových pokojích, které se nachází v samostatné budově s bezbariérovým vchodem a výtahem. K dispozici mají tři pracovníky, kteří jim s velkou dávkou trpělivosti pomáhají v náročné cestě, která vede k integraci postižených do běžné společnosti. Na půdní vestavbu bydlení přispěl ROP jihovýchod sedmimilionovou dotací.

Při jedné z obchodních návštěv jsme toto v poslední době hodně diskutované téma nemohly opomenout. Ptám se: „Jak jim to jde?“ „Je to pro ně velká změna, ale moc se těšili, že konečně budou žít v opravdové rodině,“ odpovídá mi na otázku vrchní sestra domova.

Loučily jsme se s přáním, aby se pro klienty stalo chráněné bydlení domovem, ve kterém budou mít nejen pocit bezpečí, ale i soukromí.

Veronika Chlupová
obchodní zástupce

NEODPRUŽENÉ PRAČKY

ODPRUŽENÉ PRAČKY

HYGIENICKÉ PRAČKY

BUBNOVÉ SUŠIČE

MANDLY (ŽEHLIČE)

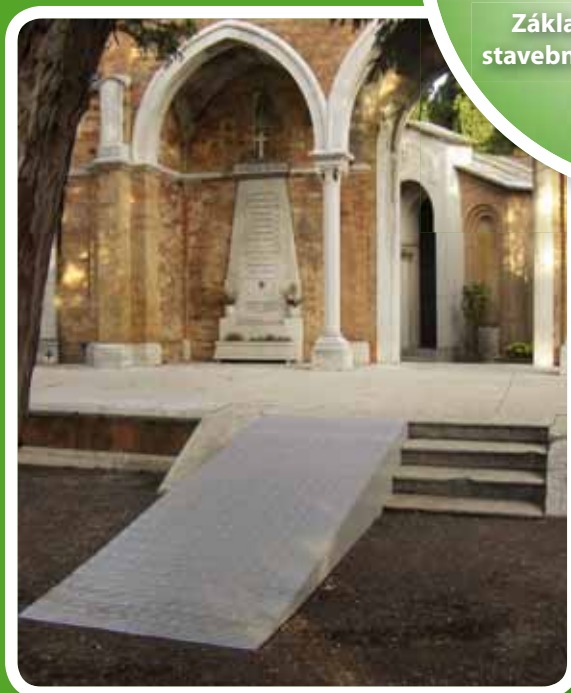

WWW.SVETBEZBARIER.cz

Základní
stavební dílec

**KATALOG ŘEŠENÍ VÁM
ZAŠLEME ZDARMA**

**záruka
5 let**

Význam cílů v i

Stanovování cílů je jedním z důležitých kroků individuálního plánování. I ve svém vlastním životě si stanovujeme cíle a přemýšlíme, jak jich dosáhneme. Alespoň já sám to tak dělám. Na druhé straně mám tu zkušenost, že život se obvykle odvíjí svou vlastní cestou a ne podle mých plánů a představ. Vnímám tedy, že je užitečné přemýšlet nad svými cíli, ale zároveň je nutné ponechat životu volnou ruku a na svých cílech křečovitě nelpět. Život v zásadě nelze napláňovat a je to tak dobře. Kdyby to šlo, přišli bychom o mnoho překvapení a výzev, o množství nejrůznějších zážitků. V perfektně napláňovaném životě bychom možná nakonec umřeli nudou.

Při plánování sociální služby bychom si měli uvědomit, že neplánujeme život klienta, ale že plánujeme právě jen průběh sociální služby. Pokud se však jedná o službu pobytovou, ve které klient tráví velkou část svého života, může se začít životní plánování a plánování služby prolínat. A právě zde by mělo platit: je důležité přemýšlet nad cíli do budoucna. Pokud však cíle a jejich plnění budou to hlavní, na co se zaměříme, může klient přijít o mnoho užitečných věcí, které mu individuální plánování může nabídnout.

Při rozhovorech s desítkami pracovníků sociálních služeb na kurzech věnovaných individuálnímu plánování se velice často setkávám s tím, že nalezení toho „správného“ cíle se pro pracovníky stává tím nejdůležitějším, na co se v individuálním plánování soustředí. Kdo má cíl, má vyhráno. Hledání cíle je noční můrou, která se vždy po několika měsících znovu vrací, protože když je cíl „splněn“, musí být znovu nalezen další vyhovující cíl. Ve zkratce řečeno, hledání cíle a jeho naplňování je v individuálním plánování často přeceňováno a mylně chápáno. Přílišné zaměření se na oblast cílů může celý proces individuálního plánování svést na slepou kolej. Plánování se pak méně zabývá věcmi, které jsou důležité pro klienta, a je příliš ovlivněno představami pracovníka.

Cíl se nachází v budoucnosti. Je to určitá představa o něčem, co ještě není, ale mohlo by být. Vzájemný kontakt pracovníka a klienta však probíhá nyní, v přítomnosti. Čím více se dokážeme soustředit na to, co probíhá právě nyní, tady a teď, tím hlubší a živější může být náš kontakt s klientem. Individuální plánování by mělo vést právě k tomu, aby se vztah pracovníka a klienta prohloubil. Pokud se příliš mnoho zaměřujeme na budoucnost, na cíle, na to, co by mělo být jinak, než to právě je, může se stát, že kvalita a hloubka našeho kontaktu s klientem bude oslabena.

Dovolil bych si říct, že hlavním smyslem individuálního plánování není stanovení cílů a jejich následné plnění. Smysl individuálního plánování je jistě širší a každý ho může vnímat trochu jinak. Já považuji za důležité, že individuální

plánování nám umožňuje lépe poznat člověka, se kterým pracujeme. Poznat jeho potřeby, touhy a přání. Pochopit, jak vypadá jeho svět. Poznat, co tento člověk vnímá jako důležité, co potřebuje k tomu, aby byl spokojený. Jde tedy o prohloubení vztahu s tímto člověkem, o lepší pochopení a poznání jeho potřeb. Na základě tohoto pochopení může pracovník začít uvažovat o tom, jak člověka podpořit, jak s ním spolupracovat, jak mu pomoci v dosažení toho, co je pro něj důležité.

Plán „zůstat v poho

Co mi pomáhá být v pohodě, cítit se dobře:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Co způsobuje, špatně a v nep

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Individuální plánování tedy začíná fází poznávání a mapování. Spolu s klientem hledáme odpověď na výše naznačené otázky. Výsledek mapování bývá obvykle nazýván osobní profil, ve kterém jsou tyto důležité informace shrnuty. Teprve v tuto chvíli, s osobním profilem v ruce, se můžeme začít spolu s klientem zamýšlet nad stanovením určitého cíle do budoucna. Opíráme se přitom především o to, co je důležité z pohledu klienta. V úvahu samozřejmě bereme i názory dalších osob z klientova okolí. Pokud však nemáme dobře zmapováno, co klient vnímá jako důležité a jaké jsou jeho skutečné

» Při plánování sociální služby bychom si měli uvědomit, že neplánujeme život klienta, ale že plánujeme právě jen průběh sociální služby.

Probírat se stotříletou seniorkou její dlouhodobé cíle by asi bylo poněkud zvláštní. Uživatel sociální služby by neměl být nucen se stále rozvíjet a neustále se v něčem zlepšovat.

Individuálním plánování

potřeby, je téměř nemožné stanovit smysluplný cíl a poskytovat sociální službu pro klienta užitečným způsobem. V praxi se však nezřídka stává, že fáze mapování, zkoumání potřeb klienta a sestavení osobního profilu jsou přeskočeny. Plánování v tomto případě začíná tak, že pracovník sedí s tužkou v ruce nad formulářem a láme si hlavu s osobním cílem. Nebo položí klientovi otázku, jaký je jeho osobní cíl. Klient však většinou tuto otázku nechápe a řekne cokoliv, aby už měl pokoj. Nebo prohlásí, že nic nechce a žádný cíl nemá. Začínat proto touto otázkou individuální plánování je velice nešťastné.

V rovině cílů a jejich plnění uvažují manažeři, podnikatelé, sportovci a další na výkon orientovaní lidé. Běžný člověk, zvláště pak uživatel sociálních služeb, většinou nechápe svůj život jako projekt. Nestanovuje si manažersky přesné dlouhodobé a krátkodobé cíle a pravidelně si nevyhodnocuje úspěšnost jejich plnění. Inspirace z oblasti managementu jsou v individuálním plánování zřetelné (cíle by měl být SMART, měl

aktivit a aby se mohl pravidelně potkávat se svojí přítelkyní, která bydlí v jiném domě. Dále zjistíme, že tento člověk se raději sprchuje, než koupe ve vaně, že nemá rád rýži, zato miluje brambory a že ho rozčiluje, když mu ostatní lidé kvůli špatné výslovnosti nerozumějí.

Při dalším plánování máme nyní několik možností. V nejhrošším případě se v individuálním plánu najednou objeví jako blesk z čistého nebe cíl, který vůbec nesouvisí s tím, co je pro pana Karla skutečně důležité. Například „zlepšení úklidu na pokojí“. Hned vidíme, že se spíše jedná o přání pracovníka než o cíl pana Karla.

Další o mnoho lepší možností je výběr jedné důležité věci, na kterou se zaměříme a která se stane cílem. Například setkávání s přítelkyní. Cílem může být, že pan Karel bude mít možnost se setkat se svojí přítelkyní alespoň jednou za den (pokud tuto možnost nyní nemá). Cílem může být i nácvič samostatného pohybu, aby pan Karel dokázal přítelkyni navštívit sám, bez pomoci pracovníka. Pokud bychom se ale v individuálním plánu soustředili pouze na tento cíl, co se stane s dalšími důležitými věcmi z osobního profilu? Hrozí nebezpečí, že někteří pracovníci budou na pana Karla spěchat, budou ho „motivovat“ ke společným aktivitám, o které nemá zájem, a že pan Karel bude muset tak jako dosud jíst třikrát týdně rýži, která mu vůbec nechutná.

V individuálním plánu bychom se proto neměli soustředit pouze na jeden nebo dva cíle a zbytek věcí nechat stranou. Individuální plán by měl zahrnovat mnohem širší celek. Plánovací tým by se měl poradit, jak to udělat, aby na pana Karla nikdo nespěchal. Jak to udělat, aby mohl zůstat doma ve svém pokoji, když jdou ostatní na vycházku. Jak zajistit, aby se na jeho jídelníčku objevovalo méně rýže a více brambor. Jak zlepšit komunikaci s okolím. Určitě by bylo zbytečné všechny tyto věci formulovat jako cíle a vypisovat k nim jednotlivé kroky na předem daném formuláři. Důležité je především to, aby tým (společně s panem Karlem) o těchto věcech diskutoval, aby došel ke konkrétnímu řešení a toto řešení bylo stručně zapsáno v individuálním plánu. Například: „Nikdo z pracovníků nebude pana Karla vybízet k účasti na aktivitách, o kterých se jasně vyjádřil, že o ně nemá zájem“. Na těchto příkladech vidíme, že zaměření se na celek větších i menších věcí, které jsou z pohledu klienta důležité, může být přínosnější, než věnovat pozornost a úsilí pouze jednomu izolovanému cíli.

V životě každého člověka se objevují období, kdy máme nějaký významný cíl, na jehož dosažení pracujeme. Ale jsou také období, kdy takový cíl nemáme, věnujeme se spíše menším věcem nebo si prostě užíváme, že se nám zrovna daří dobře. Záleží i na životní situaci. Na-

příklad probírat se stotřiletou seniorkou její dlouhodobé cíle by asi bylo poněkud zvláštní. Uživatel sociální služby by neměl být nucen se stále rozvíjet a neustále se v něčem zlepšovat. Učení novým věcem a dovednostem probíhá v určitých cyklech. Po období intenzivního učení, kdy jsme naplno v akci, musí následovat období integrace, zdánlivého klidu, kdy se nově osvojená dovednost hlouběji upevňuje.

Pokud se tedy v kontaktu s klientem nedaří objevit žádný výrazný a smysluplný cíl, neznamená to, že proces individuálního plánování probíhá špatně. Obvykle to znamená, že klientovi se v tomto období daří dobře. Kdyby se mu dařilo špatně, cílem by se pravděpodobně stalo řešení neuspokojivé situace.

Jestliže se tedy klientovi daří dobře a nemá v tuto chvíli žádný výrazný cíl, můžeme věnovat více pozornosti kvalitnímu zpracování osobního profilu a mapování klientových potřeb. Můžeme také zkusit použít metodu „stay well plan“ (plán jak zůstat v pohodě) – viz schéma. Je to jedna z mnoha technik používaných při plánování zaměřeném na člověka (více viz <http://helensandersonassociates.co.uk>). Nejprve se soustředíme na mapování a popis věcí, které způsobují, že se klientovi daří dobře. Dále se zamyslíme nad věcmi, které by mohly tento dobrý životní pocit ohrozit. V závěru stanovíme konkrétní kroky či oblasti, na které se při poskytování služby musíme soustředit, aby klientův dobrý pocit zůstal zachován co nejdéle. Použití této jednoduché techniky může být pro klienta v některých případech o mnoho přínosnější, než snaha za každou cenu vymyslet a naplnit nějaký, v tuto chvíli možná trochu nadbytečný cíl.

Mgr. Jiří Sobek

„stay well plan“

že se cítím
v pohodě:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Plán, jak zůstat v pohodě
(co je potřeba udělat, čemu
věnovat pozornost – konkrétně):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

by být výzvou, musí být stanovena přesná kritéria plnění apod.). Měli bychom však vnímat, kdy se inspirace managementem může stát při práci v sociálních službách omezující. Přílišný důraz na stanovování cílů a jejich plnění považují za jedno z těchto omezení.

Často se stává, že v osobním profilu sice zmapujeme mnoho důležitých věcí a potřeb, ale dále se v individuálním plánu zaměříme pouze na jednu z nich, která se stane cílem. Například zjistíme, že pro pana Karla je důležité, aby na něj nikdo nespěchal, aby měl dostatek soukromí a nemusel se účastnit mnoha společných

Mgr. Jiří Sobek působí jako ředitel vzdělávací agentury Adpontes, která nabízí kurzy individuálního plánování přímo v zařízeních sociálních služeb. Kurzy vedou zkušení odborníci z praxe se zaměřením na lidi s mentálním postižením a seniory.

Více informací o této efektivní a finančně výhodné formě vzdělávání získáte na www.adpontes.cz nebo na tel.: 723 176 746.

Náplň práce a profesní identita

Mgr. Táňa Faltisová

Z definice sociální práce, jak ji uvádí O. Matoušek, vyplývá, že sociální pracovník má za úkol odhalovat, vysvětlovat, zmírňovat a řešit sociální problémy, vyrovnávat vzájemná očekávání společnosti a uživatelů sociální služby, pomáhat vytvářet příznivé společenské podmínky pro společenské uplatnění osob, které v této oblasti potřebují pomoci, a to za využití celospolečenské solidarity a individuálního lidského potenciálu.¹⁾

K účinné snaze o naplnění tohoto ideálu sociální práce v praxi je nezbytně nutné, aby byl mezi sociálním pracovníkem a uživatelem služeb vytvořen vztah naplněný důvěrou. Bez tohoto vztahu je malá pravděpodobnost, že spolupráce bude úspěšná. Aby mohla důvěra vzniknout, musí mít sociální pracovník příležitost k osobnímu kontaktu s uživatelem, v rámci kterého zjišťuje potřeby a přání druhého člověka, možnosti a meze jeho schopností a dovedností, kde zjišťuje také jeho plány a společně pak hledají cesty, jak je uskutečnit. Sociální pracovník podává informace o možnostech, které člověk v dané situaci a za daných okolností má, vysvětluje, jaké by mohly mít důsledky. Pro konkrétní postup už se ale rozhoduje každý člověk sám a sám nese za své rozhodnutí zodpovědnost. Je to přece jeho život. Úkolem sociálního pracovníka není posílit vazbu uživatele na příslušnou sociální službu nebo na osobu pracovníka, ale posílit jeho schopnost převzít zodpovědnost za svůj život a samostatně se rozhodovat nikoli bez pomoci druhých lidí (to není možné ani žádoucí), ale bez profesionální pomoci sociálního pracovníka.

Abychom mohli být v praxi sociální práce svědky rovnocenného vztahu mezi sociálním pracovníkem a uživatelem sociální služby, musí uživatel důvěřovat, že pracovník dělá všechno proto, aby mu opravdu pomohl, a že stále respektuje jeho osobní cíl. Sociální pracovník musí důvěřovat, že uživatel opravdu chce vyřešit své problémy, že je ochotný pro to něco udělat a že je to v jeho silách. Kromě toho musí sociální pracovník důvěřovat svým znalostem, dovednostem a zkušenostem. Zdá se, že důvěra je v sociální práci klíčovým pojmem. K jejímu vytvoření je samozřejmě potřeba čas.

Bohužel ne všichni sociální pracovníci tento čas mají. Kromě nadměrného počtu uživatelů,

které má na starosti jeden sociální pracovník (mám osobní zkušenost s poměrem 1 sociální pracovník na 80 uživatelů), je problém v tom, že náplň práce sociálních pracovníků je na některých pracovištích nepochopitelně redukována na administrativu a spravování finančních prostředků uživatelů. Podle mých zkušeností se to v největší míře týká oblasti poskytování pobytových sociálních služeb, a to zvláště v případech, kdy jsou jejich uživatelé zbaveni způsobilosti k právním úkonům nebo jsou v této způsobilosti omezeni. Úkolem sociálního pracovníka je zde především vedení dokumentace v osobních spisech uživatele, shromažďování a zpracovávání osobních údajů, zpracovávání různých výkazů, zajišťování naplnění kapacity zařízení (včetně sestavování smlouvy a dodatků ke smlouvě), (převážně písemná) komunikace se soudy, se sociálními odbory městských úřadů a s opatrovníky uživatelů, zabezpečení hospodárného nakládání s finančními prostředky uživatelů, kteří mají omezenou způsobilost k právním úkonům nebo kteří o to požádají, a vedení účetnictví těchto uživatelů.

Kde je při takové administrativní zátěži prostor pro tvorbu vztahu mezi sociálním pracovníkem a uživatelem, kde je prostor pro utváření důvěry, pro individuální přístup? Při takové administrativní zátěži zahrnující velké množství úkonů nevyžadujících odborné vzdělání v sociální oblasti (jako je např. zakládání dokumentů do spisů, kopírování listin, vyplňování tabulek různých výkazů, účtování nákupů a přepočítávání peněz uživatelů) však bohužel není prostor pro odbornou sociální práci zahrnující např. kvalitní depistáž a důkladné sociální šetření. Důsledek pozorovatelný v praxi je ten, že vzdělaní a zkušení sociální pracovníci jsou zavřeni ve svých kancelářích, kde svádějí každodenní a nikdy nekončící boj s hromadami formulářů, listin a tiskopisů, zatímco do přímého kontaktu s uživateli přicházejí nejvíce pracovníci v sociálních službách, o jejichž dobrých úmyslech ve vztahu k uživatelům naprosto nepochybuji, ovšem ty samy o sobě nestačí. Sociální pracovník má za těchto podmínek velmi malou možnost ovlivnit kvalitu poskytované sociální služby.

Podle mého názoru jde především o špatné pochopení sociální práce jako takové a o snahu zabít dvě mouchy jednou ranou, tedy „použít“ sociálního pracovníka zároveň (v horším případě pouze) jako administrativní sílu.

Kolektivní ani individuální identita sociálních pracovníků bohužel ještě není pevně vybudovaná. Proto se snadno smířují s tím, že se rozdíl mezi sekretářkou a vysokoškolsky vzdělanou sociální pracovnící stírá. Ani současná situace

» Náplň práce sociálních pracovníků je na některých pracovištích nepochopitelně redukována na administrativu a spravování finančních prostředků uživatelů.

1) MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*, s. 213.

sociálního pracovníka

na trhu práce vyznačující se nedostatkem volných pracovních míst (nejen v sociálních službách) jim neumožňuje nic jiného, než prostě vydržet a dělat to, co se po nich chce. Podle mého názoru tato situace nepochybně u sociálních pracovníků přispívá k rychlejšímu propuknutí projevů syndromu vyhoření, ke vzniku cynismu, případně k agresivitě plynoucí z bezmoci. Jsem přesvědčena, že sociální pracovníci velmi dobře vědí, jak by měla sociální práce vypadat. Bohužel mnohdy nemají základní podmínky k tomu, aby mohli své odborné znalosti uvést v život, což je na škodu především samotným uživatelům poskytované sociální služby.

Moje pochybnosti o tom, zda vůbec existuje nějaká identita sociálního pracovníka (ať už si pod tím představíme cokoliv), potvrzuje i skutečnost, že máme mnohdy problém odpovědět člověku nezavázanému do problematiky poskytování sociálních služeb na otázku „co vlastně ten sociální pracovník dělá?“ Nejčastější odpověď, kterou na tuto otázku od sociálních pracovníků slyším, je: „záleží na tom, kde“. Velice smutné je samozřejmě už to, že si laická veřejnost mnohdy neumí představit, kdo to

ten sociální pracovník vlastně je a co dělá, nebo si to představuje špatně. Ještě smutnější je, že mnohdy v odpovědi na tuto otázku nemají jasno ani sami sociální pracovníci. Nemyslím si však, že by to byla pouze jejich chyba. Je to podle mého názoru proto, že sociální pracovníci v různých zařízeních a na různých pracovištích vykonávají tak diametrálně odlišné činnosti (mnohdy bohužel z velké části neodborné), že mají jenom málo společného a velmi těžko se hledá jejich společný jmenovatel. Pokud práce sociálního pracovníka nezahrnuje prakticky žádné odborné činnosti a pokud nemá možnost využívat své znalosti, je to přinejmenším velká škoda.

Než dělat sociální práci jenom naoko a bez společenského efektu, který by měla přinášet, než ji redukovat na administrativu a spravování finančních prostředků uživatele služby, případně na jiné neodborné činnosti, nebylo by lepší využít znalosti, schopnosti, dovednosti a zkušenosti sociálních pracovníků způsobem, který bude pro společnost přínosný?

Mgr. Táňa Faltisová

DMA
KOMPENZAČNÍ POMŮCKY

1006 Standard
zvedák elektrický pojízdný
kód polštářů: 12/00659 12

33 000 Kč
PLNĚ HRAZENO

Dento Lifts
elektrický zvedák do vany
kód polštářů: 12/0093483

20 350 Kč
PLNĚ HRAZENO

Casa Classic Light
lůžko polohovací el. skládací
kód polštářů: 12/0093482

24 900 Kč
PLNĚ HRAZENO

www.dmapraha.cz

K dostání ve zdravotnických potřebách po celé ČR a v našem eshopu.

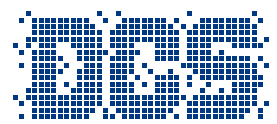
komunikační systém sestra-pacient

HLAVNÍ TERMINÁL MT-07.2 nové funkce

- komunikace s centrálou probíhá prostřednictvím LAN s použitím nejmodernější VoIP technologie
- intuitivní dotykové rozhraní (10,4" LCD color touch-screen monitor)
- ergonomické natáčení ústředny
- variabilita umístění na stole nebo stěně
- LAN rozhraní pro připojení do systému
- USB port pro zálohování dat a upgrade SW
- zobrazení místa zaregistrovaného personálu (NURSE PRESENT)
- režim DEN/NOČ
- přímá podpora ve spojování oddělení do větších celků s centrální obsluhou (až 10 oddělení, WARD COUPLING)
- časové filtry zobrazení volání (ZONE NURSING)
- rozšířený záznam historie volání (čas aktivace a vybavení volání)
- PHP server, on-line zobrazení aktuálního stavu centrály a možnost zobrazení a zálohování historie volání do PC

DATAKOM Systems, s.r.o.
Křížkovského 112, 757 01, Valašské Meziříčí
tel.: +420 777 888 462, fax: +420 571 615 920
e-mail: datacom@telecom.cz
www.nurse-call-system.com

DATAKOM Systems, s.r.o.

Značka kvality v sociálních službách

Značka kvality v sociálních službách zvýší motivaci poskytovatelů a spokojenost uživatelů

A sociace poskytovatelů sociálních služeb ČR vytváří a zavádí současně s projektem E-Qalin i druhý systém zaměřený na kvalitu – Značka kvality v sociálních službách. V případě Značky kvality se však jedná o vytvoření systému hodnocení kvality pobytových sociálních služeb (prvně vzniká systém hodnocení domovů pro seniory) z pohledu uživatelů této služby. Kvalitou je tedy to, co vnímá jako kvalitu uživatel sociální služby nebo zájemce o tuto službu. Zařazení domovů pro seniory do systému Značka kvality v sociálních službách bude zvyšovat zájem o dané zařízení a tedy motivovat poskytovatele ke zvyšování kvality poskytovaných služeb.

► Kvalita

S pojmem kvalita se setkáváme ve všech činnostech, procesech a výstupech lidského konání. Většina lidí pravděpodobně intuitivně zná obsah slova kvalita, menšina by pak byla schopna tento termín definovat, vymezit jeho pojetí, příp. vztáhnout na konkrétní oblasti.

Existuje velmi mnoho definic „kvality“. Etymologicky bylo slovo kvalita převzato z latiny. Latinské *qualis* se dá přeložit jako: z jaké povahy. Webstrův slovník pod termínem **Quality** uvádí: stupeň dokonalosti, stupeň shody s daným standardem, atribut vyššího ocenění, nadřazenost ve svém druhu.

Mnohé zdroje porovnávají pojem kvalita s pojmem kvantita: **Kvalita** čili **jakost** je údaj o vlastnosti nějaké věci, odpověď na otázku „jaký?“ (latinsky *qualis?*). Obojí patří mezi základní kategorie a uvádí je v této souvislosti i Aristoteles. Kvality (barva, vůně, chuť, hebkost...) obvykle pocházejí ze smyslového vnímání a jsou pak nutně podmíněny vnímajícím subjektem i okolnostmi. I když i u nich lze rozlišit nějaké „více“ a „méně“, nedá se vyjádřit poměrem a číslem a je zpravidla také relativní.

Aristoteles a scholastika rozlišují kvality podstatné nebo **primární**, které „jsou ve věci“, a kvality nahodilé či **sekundární** vznikající teprve při vnímání, a tedy subjektivní.

Kvalitu, na rozdíl od jiných atributů sociálních služeb, neurčuje zadavatel sociálních služeb, byrokrat či certifikátor, ale jen a pouze uživatel.

Pouze uživatel/klient by měl posuzovat, co je a co není kvalita. Definice kvality je důležitým aspektem, protože vede přímo k měření a zlepšování. Není-li však vztah definován, **neexistuje-li definice kvality, pak nelze kvalitu měřit. Nelze-li něco měřit, pak to nelze účelově a efektivně zlepšovat.**

► Značka kvality v sociálních službách

Posláním projektu zavádění systému Značka kvality v sociálních službách je zvyšovat kvalitu sociálních služeb prostřednictvím certifikovaného systému hodnocení kvality pobytových služeb sociální péče z pohledu uživatele služby.

Cíle projektu zavádění systému Značka kvality v sociálních službách:

- vytvořit systém posuzování kvality pobytových zařízení sociálních služeb pro seniory a udílení značky kvality;
- umožnit veřejnosti, resp. zájemcům o službu, snadnější orientaci v nabídce pobytových služeb pro seniory;
- zlepšit úroveň kvality poskytování sociálních služeb v pobytových zařízeních sociálních služeb;
- podpořit procesy zavádění a většího využívání moderních informačních systémů při zvyšování kvality pobytových zařízení;
- naplňovat zásady Národní politiky kvality ČR;

- zlepšit informovanost o pobytových sociálních službách u veřejnosti;
- zkvalitnit a zefektivnit sociální služby prostřednictvím využití poradenství nezávislých odborníků.

Systém hodnocení Značka kvality v sociálních službách je zaměřen na zvyšování úrovně kvality pobytových zařízení sociální péče a zvýšení úrovně propagace pobytových zařízení na veřejnosti. Je charakterizován principy transparentnosti, dostupnosti, dobrovolnosti a hodnocení kvality z pohledu uživatelů. Systém vychází ze Standardů kvality sociálních služeb a podporuje poskytovatele v jejich naplňování; konkrétně se týká standardu č. 15 – zvyšování kvality sociální služby a standardu č. 10 písm. e) – podpora nezávislého kvalifikovaného odborníka.

Cílem systému Značka kvality v sociálních službách však není nahrazovat nebo suplovat standardy kvality, od kterých se odlišuje právě principem dobrovolnosti a transparentnosti, definováním kvality z pohledu uživatelů služby, ale i dobrovolnou motivací managementu sociálních služeb k získávání vyššího ohodnocení a tím k faktickému zvýšení kvality.

Standardy kvality sociálních služeb jsou zákonným nástrojem, pomocí kterého je ověřována kvalita sociálních služeb. Systém hodnocení kvality v rámci standardů kvality zkoumá na základě daných a obecně definovaných

kritérií jejich splnění či nesplnění, tj. negativní hodnocení. V případě nalezeného nesplnění nějakého kritéria či subkritéria jsou kontrolovanému poskytovateli odečítány hodnoty z celkového množství bodů, které je možno získat. Jedná se tedy o nástroj restriktivní. Provádění inspekci poskytování sociálních služeb se řídí zákonem o státní kontrole.

Oproti tomu Značka kvality v sociálních službách je doplňující model, který je založen na principech pozitivního hodnocení, dobrovolnosti a transparentnosti. V tomto systému se zjišťuje splnění daných perspektiv a subperspektiv, které je následně ohodnoceno určitým počtem bodů. Zásadním rozdílem mezi standardy kvality a Značkou kvality v sociálních službách jsou stanovená kritéria, která jsou předmětem hodnocení, resp. kontroly či inspekce. V případě standardů kvality jsou tato kritéria koncipována z pohledu zadavatele sociální služby, v případě Značky kvality v sociálních službách pak pouze z pohledu uživatele služby, a to jen v přímé influenci.

Při vytváření Značky kvality v sociálních službách – domovy pro seniory se vycházelo mimo jiné z podobných již realizovaných projektů a systémů hodnocení v jiných zemích. Většina zemí Evropské unie má model certifikace kvality sociálních služeb, který vykazuje rozdílnosti dané úrovní sociálních služeb v příslušné zemi. V rámci české Značky kvality byly analyzovány systémy zemí Velké Británie, Rakouska, Německa a Švýcarska. Informace o těchto systémech byly použity pouze jako inspirace, příp. doplnění některých perspektiv či subperspektiv, jelikož není možné adaptovat jednotlivé národní systémy. Pojetí a nastavení kvality je totiž odlišné nejen v závislosti na stávající úrovni kvality vybavenosti a dostupnosti sociálních služeb v dané zemi, nýbrž také na subjektivním vnímání kvality, resp. kvalitativních kritérií obyvatelstva dané země. Je tak zcela pochopitelné, že např. kritérium, které může být naprosto zásadní pro země středomořského typu, bude zcela nevýznamné pro země skandinávské a naopak. I z tohoto důvodu není možné vytvořit celoevropskou certifikaci kvality a Evropská unie se tak soustřeďuje na vznik tzv. minimálních standardů, a to zejména v oblasti práv a důstojného života seniorů. Značka kvality v sociálních služ-

bách v domovech pro seniory byla vytvořena s ohledem na české realie, kulturu a současnou situaci v sociálních službách, ale i s přihlédnutím na vnímání a hodnocení kvality služeb v ČR.

» Národní registr nezávislých odborníků

Součástí projektu je i vznik Národního registru nezávislých odborníků, který bude podporovat dlouhodobý rozvoj kvality sociálních služeb v ČR a přispívat k jejich zefektivňování. Databáze i hodnocení odborníků NRNO budou dostupné na webových stránkách APSS ČR. Poskytovatelé budou mít možnost získat podporu nezávislého odborníka, který bude garantován NRNO. Poskytovatelům se tak usnadní jejich hledání a výběr; budou mít možnost srovnání a změny odborníka. Bude tak usnadněno naplňování SQ č. 10.

» Činnost pracovní skupiny a odborné komise

Tvorbu a zavádění systému hodnocení kvality Značka kvality v sociálních službách realizuje Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR za podpory partnera projektu společnosti Hartmann – Rico, a. s., již od září roku 2009. Byly provedeny analýzy současného stavu, ustanovena řídicí, odborná pracovní skupina a odborná komise pro Značku kvality v sociálních službách. V odborné komisi pracují zástupci MPSV ČR, krajů ČR, VÚPSV, Slezské diakonie, Charity ČR, UZS a dalších subjektů. Na tvorbě systému hodnocení kvality sociálních služeb Značka kvality se podílejí významní odborníci v oblasti sociálních služeb, problematiky seniorů a oblasti systémů hodnocení kvality v ČR. Pracovní skupina se pravidelně scházela a definovala kritéria a subkritéria hodnocení kvality z pohledu uživatele sociální služby domov pro seniory. Dále vypracovala příručku a sestavila systém bodového hodnocení, který byl ověřen dotazníkovým šetřením. To bylo provedeno v 15 domovech pro seniory a dále v terénu u seniorů žijících v domech s pečovatelskou službou a u seniorů žijících ve svých bytech. V současné době vzniká metodika pro ověřování naplnění jednotlivých subperspektiv při hodnocení kvality sociální služby domov pro seniory a Národní registr nezávislých odborníků. Výstupy pracovní

skupiny pravidelně hodnotila odborná komise a její připomínky a podněty byly zapracovávány do vznikajících materiálů. Materiály nyní procházejí recenzí pěti nezávislých odborníků v oblasti sociálních služeb a systémů hodnocení kvality. Následovat bude pilotní ověření Značky kvality v sociálních službách v devíti domovech pro seniory.

Věříme, že zavedení systému hodnocení kvality Značka kvality v sociálních službách postupně nejen do domovů pro seniory, ale i do dalších pobytových sociálních služeb přinese zvyšování kvality poskytovaných služeb formou motivace managementu zařízení. Pobytová zařízení, která úspěšně absolvují systém hodnocení Značka kvality, získají certifikát s počtem hvězd odpovídajícím výsledku hodnocení kvality daného zařízení. Předpokládáme i zlepšení orientace zájemců o službu v oblasti kvality dostupných služeb. Cílem je i zlepšení mediálního obrazu a vnímání pobytových sociálních služeb veřejností.

Ing. Jiří Horecký, B. A. (Hons),
prezident APSS ČR
Mgr. Marcela Vítová,
senior manažer APSS ČR

» Neexistuje-li definice kvality, pak nelze kvalitu měřit. Nelze-li něco měřit, pak to nelze účelově a efektivně zlepšovat.

Střípky z praxe inspekt

Podíváme-li se do slovníku, najdeme několik významů pro slovo „inspekce“: kontrola, přezkoumávání, dozor, dohled, ověřování. Když se řekne „inspekce“, zaraduje se málokterý poskytovatel. Dá se říci, že je narušeno jeho bezpečí. Na půdu poskytovatele a uživatelů služby vstupují cizí osoby, tedy inspekční tým. Čeká se kontrola a to obvykle třídní a poměrně intenzivní. Tak jako může uživatel vnímat první vstup pečovatelky do své domácnosti (ta nejdříve nasaje atmosféru prostředí, vztahy, vůni/nevůni domova a postupně proniká do souvislosti), může podobně vnímat organizace první vstup inspekce. Kontrola není většinou příjemnou záležitostí. Poskytovatel musí svou práci obhajovat, vysvětlovat, předkládat důkazy a do toho všeho jsou zataženi i uživatelé, popř. jejich rodinní příslušníci.

Inspekce souvisí v neposlední řadě také s emocemi, např. se strachem, obavami, úzkostí, jak obstojíme, ale také na druhé straně s radostí a úlevou. Jako pozitivní při inspekci vnímám to, že si možné pocity poskytovatelů uvědomuji. Rozumím jim. Nejen já, ale i většina ostatních inspektorů jsou současně poskytovateli a sami se dostávají do situací, kdy je kontrolována jejich služba.

Proces inspekce je celkově náročný jak pro poskytovatele, tak pro samotný inspekční tým i pro každého inspektora zvlášť. Často v praxi slyšíme, jak je pro poskytovatele obtížné zpracovat „Soupis podkladů“. Jedná se o seznam zpracované dokumentace o službě, který je jejím zástupcem předem zaslán vedoucímu inspekčního týmu. Je v něm uvedeno, zda ten který dokument byl zaslán elektronicky, či bude dodán při inspekci na místě. Pro inspektory je tento soupis důležitý pro orientaci v dokumentech služby, aby na místě na nic nezapomněli a věděli, co ještě pracovníci dodají. Každý člen inspekčního týmu obdrží veškerou předem zaslánou dokumentaci. Příprava na inspekci pak pro něj zahrnuje zejména vyčištění dokumentace a její důkladné studium. Tento proces zabere obvykle kolem osmi hodin, ale je-li dokumentace obsáhlá, může to být také šestnáct hodin práce. V praxi inspektora jsem se setkala s tím, že poskytovatel zaslal dokumentaci ve verzi Word a současně PDF. Názvy jednotlivých dokumentů se neshodovaly a ani obsahově nebyly zcela totožné. Byly v nich odchylky, které bylo potřeba rozpoznat, nastudovat, zaznamenat a na místě s poskytovatelem vyjasnit. Celá příprava se velmi protáhla a diskuze nad duplicitními materiály pak zabraly mnoho času i během vlastní inspekce.

Inspektoři bývají někdy nařčeni, že jim jde jen o papíry, že je to socialistická byrokracie. Často se u poskytovatelů setkávám s tím, jak jsou usouzeni a zmoženi stálým psaním. Jsou rozmr-

zelí z toho, že nemají čas na klienty. Mají vytvořenou spoustu pravidel a sami se v nich někdy těžko vyznají. Myslím si ale, že právě za doby socialismu bylo „papírování“ v sociálních službách jen v minimálním rozsahu. Dnes povinnost mít pravidla zpracovaná v písemné podobě poskytovatelům ukládá zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb. Neukládá ji beze smyslu. Má to své **opodstatnění**. Jde jen o to, jak jejich tvorbu poskytovatel uchopí, aby se v nich pracovníci neutopili a nebyli zahrnuti papírováním zbytečným. Rozsah dokumentů, např. co do počtu stran, není dán a ani není potřebné a žádoucí psát sáhodlouhé romány. Vhodné je **vystihnout podstatu**, ten základ, podle kterého mohou pracovníci shodně postupovat. To je důležité zaznamenat. Pravidla mohou být také „receptem“ pro nové pracovníky, aby informace nedostávali jen ústně. „Papíry“ nemají být napsány pro nás, pro inspektory, ale mají být důležitou pomůckou pro poskytování služby. Jsou určitou stopou, která zachycuje, na jakém místě se právě služba nachází. Poskyvatelé mohou srovnávat a měřit, jak na tom byli před rokem, dvěma a jak jsou na tom nyní. Dnes má např. služba popsáných deset základních situací možného porušování práv uživatelů, ale za rok se zaměří na další oblasti, které dříve pracovníci neviděli a nevnímali. A najednou bude situací více, třeba patnáct. Přitom nejde jen o to, popsat je a založit pro inspekci. Účelem je, aby se mohlo o situacích ve službě hovořit, promyslet je, hledat řešení. Aby se nezavíraly oči před těžkostmi. Společné diskuze nad realizací služby podporují týmového ducha, tvořivost a aktivitu zúčastněných stran. Může se stát, že jsou názorově vyostřené. Různé pohledy jsou ale cestou k nastavení kvality. Je-li přístup pracovníků apatický a přijímají-li vše bez diskuze, nepřinese to nic nového. Mělo by se jednat o **týmový konzultační proces**, který je příležitostí k rozvoji služeb a který přispívá k bezpečí jak klientů, tak pracovníků.

Právě rozsah a obsah vedené dokumentace bývá při inspekci sporným místem. S čím se například setkáváme?

- Poskyvatelé mají **málo dokumentace** a to, co je vytvořené, je velmi stručné. Podle materiálu nelze efektivně a smysluplně postupovat.
- Poskyvatelé mají **mnoho dokumentace**, která je rozsáhlá a těžko se v ní orientují i sami pracovníci. Někdy se setkávám s existencí dvojího vyhotovení dokumentace – jedna je zařazena podle jednotlivých kritérií standardů kvality a často pak založena pro účely inspekce do „šuplíku“, druhá pak je funkční, velmi podobná, ale ne zcela totožná a sloužící jako pracovní materiál pracovníkům. A právě tito poskyvatelé si často stěžují, že jsou utopeni v papírech. Z obavy před inspekci (aby to bylo pro inspektory přehledné) zpracovávají další verzi stávajícího materiálu.

Já osobně vnímám oba uvedené způsoby jako nešťastné a pro dané služby málo upotřebitelné. Je-li dokumentace tak stručná, že podle ní nemohu postupovat, není mi k ničemu. Mám-li naopak všech postupů a směrnic velké množství, textu je mnoho, nevím, podle čeho postupovat dřív, kde je to všude uloženo a jak to najdu, pak to také nepotřebuji a není mi to oporou.

Co tedy inspekce požaduje? Aby bylo písemně to, co písemně ze zákona být má, a aby to bylo napsáno tak, že to bude dostatečně srozumitelné a hlavně konkrétní. Velmi často poskyvatelé např. napíší: „...**při jednání se zájemcem o službu bude zájemce seznámen se zařízením (službou), budou mu předány potřebné informace...**“ A inspektor se pak logicky ptá, kdo je pověřen jednáním se zájemcem, kde jednání může probíhat a hlavně jaké konkrétní informace mu jsou sděleny. I to je potřeba mít písemně zpracováno, aby pracovník mohl postupovat v základních věcech

ora

stejně, aby všichni uživatelé obdrželi stejné informace. Když nastoupí nový pracovník, bude se moci pravidla také držet.

Zatím se zdá, že jde opravdu jen o ty papíry. Ale dalším aspektem, na který se inspekce zaměřuje, jsou vztahy, atmosféra ve službě, dobrá praxe, která není popsána. Sledujeme vztah mezi pracovníky, klienty, mezi managementem a personálem, vztah k rodinným příslušníkům. Není pravda, že nás nezajímá, zda jsou uživatelé spokojeni a jak např. vnímají pracovníky. To se často dozvídáme z rozhovorů, které rozhodně nejsou „výslechy“, jak někteří uvádí, ale obvykle příjemnými chvílemi strávenými s klienty. **Spokojenost nás zajímá**, ale vnímáme ji pouze jako jeden z několika ukazatelů kvality služby. Například uživatel, kterému celé roky pracovníci doslova slouží a který nevynaládá žádné úsilí pro vyřešení nebo zmírnění své situace, který chce mít vše naservírované pod nosem a má všechna práva, zatímco pracovníci žádná, bude spokojený, když takto nastavená péče bude fungovat. Ale můžeme v této situaci hovořit o kvalitní službě? Není zde uplatněna zásada partnerství, rozvoje samostatnosti, aktivního působení apod. Pracovníci se cítí být sluhý „přines, odnes, já si to platím!“ Naopak třeba klient „věčný a chronický stěžovatel“ bude nespokojený vždy a se vším, byť budeme kvalitní službu poskytovat. Proto si při inspekci kladu vždy otázku: „**Co je zde kvalitní**, v čem kvalita spočívá?“ Uvědomuji si, že je potřeba vnímat atmosféru služby, citlivě pozorovat dění, studovat dokumentaci a s pracovníky, uživateli a rodinnými příslušníky diskutovat. Pak je důležité zjištěné informace dávat do souladu se zákonem o sociálních službách, který definovanými zásadami nastavuje hranice.

V mnoha oborech lidské činnosti jsou nastaveny **kontrolní mechanismy** a také v sociálních službách je inspekce nezbytná. Motivace pomáhat potřebným je sice hnačím motorem pro realizaci sociálních služeb, ale bez pravidel a řízení by se odborná služba mohla stát pouhou „sousedskou výpomocí“, nikoliv službou profesionální. A právě inspekce jako kontrolní mechanismus je pojistkou, aby se tak nestalo.

Mgr. Lucie Bicková
ředitelka Oblastní charity Třeboň,
inspektorka a konzultantka

Inspekce a certifikace Sledování kvality v protidrogových službách

současné době jsou v České republice aktuální dva procesy měření kvality poskytovaných protidrogových sociálních služeb

na centrální úrovni, a to **inspekce kvality sociálních služeb** (dle standardů MPSV) a **certifikace odborné způsobilosti** (v dílci Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky RVKPP). Na tyto certifikace odborné způsobilosti v roce 2007 navázaly certifikace primární prevence užívání návykových látek MŠMT. Důležité bylo usnesení vlády ČR č. 693 ze dne 7. 6. 2006, kdy absolvováním úspěšné certifikace bylo podmíněno získání státních dotací na rok 2008 pro programy primární prevence užívání návykových látek od MŠMT a RVKPP. V tomto textu se certifikací odborné způsobilosti primární prevence užívání návykových látek blíže věnovat nebudeme.

Oba způsoby (inspekce kvality sociálních služeb i certifikace odborné způsobilosti) jak měřit kvalitu poskytovaných sociálních služeb jsou specifické, v některých oblastech shodné a v něčem výrazně odlišné. Na pracovníky a management v zařízeních, která poskytují protidrogové služby, to klade velké nároky a někdy i neúměrně velkou zátěž při přípravě na oba procesy měření kvality. Ve svém textu se pokusím věnovat alespoň několika jejich důležitým aspektům.

► V čem mají oba procesy měření kvality poskytovaných služeb oporu?

Inspekce vychází ze:

- zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (s platností od 1. 1. 2007)
- vyhlášky č. 505/2006 Sb.
- zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole

Certifikace RVKPP se opírá o:

- usnesení vlády ČR č. 300/2005 schválené v březnu 2005
- systém certifikací, který byl zahájen 1. 6. 2005 a funguje do dnešní doby
- Standardy odborné způsobilosti – obecné
- Standardy odborné způsobilosti – specifické

Kontrolní subjekt:

- Pro inspekce: MPSV/krajské úřady
- Pro certifikace: z pověření RVKPP je to Certifikační agentura

► Čím se liší inspekce a certifikace?

1) Rozsahem požadavků

Standardy kvality sociálních služeb MPSV kladou větší nároky obecně na kvalitu poskytované sociální služby v oblastech procedurálních, personálních i provozních a tyto požadavky jsou jmenovitě uvedeny u jednotlivých kritérií standardů.

Certifikace klade velký důraz zejména na odbornost a odborné pracovní postupy poskytovaných služeb. Členové certifikačních týmů se hodně zaměřují na zjišťování, zda poskytované sociální služby vycházejí z aktuálních odborných a vědeckých poznatků a jak jsou pracovníci schopni tyto odborné postupy v praxi s klienty aplikovat. Na to, zda odbornost pracovních postupů a pracovníků je v souladu s vědeckými poznatky, se zaměřují zejména standardy odborné způsobilosti specifické.

2) Nároky na písemné zpracování pracovních postupů vyžadovaných od poskytovatelů sociální služby

Inspekce vyžadují podrobněji zpracované písemné pracovní postupy a trvají na naplňování jednotlivých kritérií standardů, pokud je zde uveden požadavek na jejich písemné zpracování.

Standardy odborné způsobilosti obecné i specifické nestanovují jmenovitě tolik oblastí, kde jsou vyžadovány písemné pracovní postupy a při jejich ověřování v praxi se členové certifikačních týmů z důvodu nedostatku času tolik nezaměřují na fyzickou kontrolu důkazů.

3) Časovým rozsahem a počtem lidí v týmu při místním šetření

Inspekce nejběžnější (typu A – celkového rozsahu kvality poskytovaných sociálních služeb) trvají zpravidla 3-4 dny pro jednu registrovanou sociální službu, v týmu jsou zpravidla

»»»» 34

Sledování kvality v protidrogových službách

33 >>>

3-4 inspektoři (u velkých poskytovatelů může být v inspekčních týmech inspektorů více) a vedoucím inspekčního týmu je inspektor kontrolního orgánu.

Certifikace pro jednotlivou službu probíhá během jednoho dne a v certifikačních týmech jsou 3 členové, kteří jsou vždy odborníci z „praxe“, tedy pracovníci z jiných organizací protidrogových služeb.

4) Nutností předložit „důkazy“

Inspekce klade velký důraz na předložení a ověření důkazů, zda lze jednotlivé požadavky z kritérií standardů doložit, a to pokud možno z více zdrojů (z písemných postupů stanovených sociální službou, z rozhovorů s klienty a pracovníky, z pozorování atd.).

Při místním šetření odborné způsobilosti je z nedostatku času někdy akceptováno pouze tvrzení poskytovatele sociální služby, že se tak děje v praxi. Certifikační týmy netrvají tak důsledně na předložení důkazů od poskytovatelů ani na tom, že tyto důkazy budou potvrzeny z více zdrojů.

► Co mají inspekce a certifikace shodné?

1) Snahu o změření kvality poskytované služby

Inspekce i certifikace vycházejí z jednotného požadavku zjistit, zda je poskytovaná služba kvalitní, a měřítkem pro hodnocení kvality jsou vypracované a „nepodkročitelné“ standardy kvality sociálních služeb, které jsou shodné pro všechny typy sociálních služeb.

Standardy odborné způsobilosti se liší tím, že v části specifických standardů jsou „ušíťe na míru“ pro jednotlivé sociální služby, což více zohledňuje jejich specifika a odlišnosti.

2) Požadavky na poskytovatele

Certifikace i inspekce mají jasně stanovené požadavky na poskytovatele u jednotlivých kritérií standardů a zejména u kritérií zásadních (u certifikačních označovaných jako **A*** nebo **A**) je nezbytné tyto požadavky splňovat.

3) Hájením práv uživatelů/klientů

Certifikace i inspekce se při svém průběhu hodně zaměřují na to, jakým způsobem a zda vůbec jsou v poskytované sociální službě respektována a naplňována lidská práva osob, kterým je služba poskytována. Zejména inspekce má vyčleněn velký časový prostor pro zjišťování, jak má poskytovatel identifikovány oblasti, v nichž mohou být práva klientů porušena, a na definování střetů zájmů. Dále se ověřuje, zda má poskytovatel popsány a zmapovány pracovní postupy jak předcházet porušování těchto práv a střetů zájmů a jak jsou stanove-

ny pracovní postupy, pokud k jejich porušení dojde. Nedílnou součástí při ověřování v praxi jsou rozhovory týkající se právě s klienty i pracovníky.

Certifikační týmy (vzhledem k časově omezené době trvání certifikace) to během jednoho dne šetření v místě služby nemohou zjišťovat tak podrobně.

4) Předkládání „důkazů“

Certifikace i inspekce vyžadují od poskytovatele předkládání důkazů o naplňování jednotlivých kritérií standardů; certifikace tyto důkazy nevyžaduje (vzhledem ke svému odlišnému časovému režimu) v takové míře jako inspekce.

5) Písemné výstupy

Po certifikaci obdrží poskytovatel na místě „**Protokol o místním šetření**“ se závěry místního šetření a návrhem na přidělení/nepřidělení certifikace. Po ukončení certifikace je zpracována a později poskytovateli zaslána „**Závěrečná zpráva**“ se závěrem z certifikace a doporučeními pro další praxi poskytovatele.

Při inspekci obdrží poskytovatel „**Inspekční protokol**“ s uvedením požadavků jednotlivých kritérií, zdrojů, ze kterých jednotlivá zjištění vycházela, bodového hodnocení a popisu situace při inspekci. Pokud je naplňování standardu shledáno nedostatečným, je zde uveden i zjištěný nedostatek kritéria. Písemné výstupy po inspekčních jsou nesrovnatelně rozsáhlejší a podrobnější než písemné výstupy z certifikací.

► Důsledky pro poskytovatele

Asi nejdůležitějším rozdílem mezi certifikací a inspekci je jejich výsledek pro poskytovatele v konečném důsledku. Požadavek úspěšné certifikace programu je **podmínkou** pro to, aby si sociální služba mohla požádat o poskytnutí státních dotací z prostředků RVKPP. Certifikace tedy přímo ovlivňuje, zda poskytovatel

může žádat o potřebné finance na svůj program, nebo si musí prostředky na provoz získat z jiných zdrojů.

Pokud sociální služba neprojde úspěšně inspekci, nemá to v současné době vliv na to, zda může žádat o dotace. Kontrolní orgán ji vyzve k vypracování plánu následných opatření a později dojde k další inspekci zaměřené na jejich kontrolu. Pouze velmi hrubé porušování lidských práv a zcela nepřijatelná praxe poskytované služby by mohly být důvodem k odebrání registrace sociální služby, a tedy k ukončení její činnosti.

Je škoda, že procesy **inspekce kvality sociálních služeb** i **certifikace odborné způsobilosti** nejsou více propojeny, a pro poskytovatele tak vzniká velká zátěž s nutností reagovat na jejich v něčem odlišné požadavky. V současné době vzniká z iniciativy RVKPP a Certifikační agentury Celas skupina pro sladění požadavků obou procesů. Jejím výsledkem by měla být revize standardů odborné způsobilosti (obecných i specifických) a zaměření se na větší srozumitelnost pro poskytovatele v protidrogových službách.

Procesy zaměřené na měření kvality poskytovaných služeb jsou důležitou součástí jejich zlepšování a vývoje směrem dále. Je proto důležité zkoumat jejich vzájemné propojení a případnou spolupráci. Výsledkem tak může být snížení velké zátěže z několika stran na poskytovatele, a tím i více místa pro to, co drtí většina pracovníků v těchto službách vnímá jako klíčové – více času a prostoru na co nejkvalitnější práci s uživateli těchto služeb.

PhDr. et Mgr. Dagmar Krutilová

autorka je externí inspektorkou pro kvalitu v sociálních službách MPSV a certifikátor pro RVKPP a MŠMT

České Budějovice, 10. srpna 2010

Konference SENIOR LIVING se letos účastní i slavný architekt Vlado Milunić

V Pardubicích ve společenském centru IDEON se ve dnech 9. - 10. listopadu 2010 sejdou renomovaní architekti a projektanti, aby přednášeli a diskutovali o specifikách seniorského bydlení. Na konferenci SENIOR LIVING, která letos pokračuje již svým pátým ročníkem a pojednává o bydlení seniorů a kvalitě života ve stáří, budou přednášet také odborníci zabývající se seniorskou problematikou v celé její šíři.

Kvalita života ve stáří

Otázce kvality života ve stáří se bude na pardubické konferenci věnovat dvacet odborníků z různých oborů. Konferenční program bude rozdělen do tematických bloků, z nichž jeden ponese název Aktivizační činnosti pro seniory. Během něj například představí PhDr. Eva Procházková Psychobiografický model prof. Erwina Böhma, který zdůrazňuje vliv prostředí na duševní zdraví seniora.

V bloku o terénních službách mimo jiné vystoupí PhDr. Kateřina Kubalčíková, Ph. D. z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, aby mluvila o změně role uživatele Pečovatelské služby. „Příspěvek vychází z výsledků výzkumu pečovatelské služby realizovaného v rámci projektu Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Jedná se o ojedinělý longitudinální výzkum, kdy s využitím metody případové studie vybrané organizace pečovatelské služby byly sledovány efekty změny právní úpravy poskytování sociálních služeb,“ sdělila doktorka Kubalčíková.

Vedle tradičních bloků příspěvků bude účastníkům konference umožněna prohlídka seniorského zařízení. Alternativním programem pak bude odborný workshop, tentokrát na téma „Standardy kvality v sociálních službách“. Pořadatelé doufají, že i letošním ročníkem bude místem zajímavé a potřebné výměny názorů a zkušeností.

O bydlení seniorů

V letošním roce přislíbil svou účast na konferenci Ing. Arch. Vlado Milunić, známý stavbou Tančícího domu v Praze, který má s výstavbou bydlení pro seniory dvacetiletou zkušenost. „Jsem spolu s kolegou architektem Janem Línkem spoluautorem celé řady domovů důchodců. Společně jsme působili i jako konzultanti při zpracování směrnice pro seniorská zařízení na Ministerstvu práce a sociálních věcí a Ministerstvu zdravotnictví. Postavili jsme pražské domovy Bohnice, Malešice, Chodov a Háje, ve kterých bydlí celkem asi dva tisíce seniorů. Současně se věnují i dalším sociálním stavbám pro postižené a zdravé děti, zdravotním stavbám, hospicům až po úpravy panelových sídlišť,“ říká o své práci Milunić.

Staňte se i Vy tím, kdo podporuje aktivní život seniorů v České republice

Konference SENIOR LIVING je jedním z hlavních nástrojů, kterým chce společnost Ledax o.p.s. podnítit diskuzi na téma seniorské problematiky. V této souvislosti hledá společnost partnery a nabízí možnost prezentovat se nejen v rámci konference, ale například i v bulletinu Ledax NEWS. Tento bulletin, určený odborné veřejnosti, vydává Ledax o. p. s. čtyřikrát ročně a informuje v něm o aktuálním dění v oblasti seniorské problematiky.

Předběžný program a aktuální informace nejen o konferenci jsou k dispozici na www.ledax.cz. Zájemci o účast na konferenci SENIOR LIVING se mohou přihlásit do 20. října 2010. Iveta Petráňová, BBus., e-mail: konference@ledax.cz

Ledax o.p.s., Riegrova 51, 370 01 České Budějovice, IČ: 280 689 55

Společnost vedena v rejstříku obecně prospěšných společností u Krajského soudu v Českých Budějovicích, oddíl O, vložka 143

Tel.: +420 389 604 338, e-mail: sekretariat@ledax.cz

www.ledax.cz

Vestibulární stimulace v ko

Předpokladem pro rozvoj a udržení pohybových, kognitivních, ale také komunikačních schopností je vnímání sebe sama. Jednou z možností podpory vnímání sebe sama je vnímání svého těla prostřednictvím vestibulární stimulace.

Při každé změně polohy, ať již pasivní či aktivní, dochází k pohybům endolymfy ve smyslově-rovnovážném ústrojí a k přenosu vzniklých podnětů do mozku, který pohyby zpracovává. Zpracování vestibulárních podnětů je velmi výraznou stimulační aktivitou pro mozkovou tkáň, ale může být také možností, jak si uvědomit své tělo a okolní svět. Okolním světem je myšleno například vnímání jiné osoby ve své blízkosti, tedy terapeuta nebo ošetřujícího. Pro lidi s výraznými změnami v oblasti vnímání a kognice jsou různé formy vestibulární stimulace někdy jedinou možností vnímání okolního světa a komunikace. Sociální zkušenost není možná bez pohybových, komunikačních a kognitivních funkcí organismu a má význam pro podporu kladných emocí.

Koncept Bazální stimulace nabízí široké možnosti ošetrovatelských a terapeutických nabídek ve smyslu vestibulární stimulace s cílem saturace této potřeby. Vestibulární stimulace může být prováděna v kontextu přímého kontaktu terapeuta či ošetřujícího s klientem nebo prostřednictvím různých pomůcek, kdy k přímému kontaktu nedochází a klient může sám ovlivňovat svůj pohyb. Pomůckami, které dovolují i v těžké situaci tělesného postižení pohyb, jsou různé závěsné vaky, sítě a trampolína. Tyto prostředky podporují v péči důležité aspekty, které jsou centrálními cíli konceptu Bazální stimulace, a to respekt autonomie, práva na sebeurčení (projevuje se možností vlastní aktivity) a práva na kvalitní prožívání. Vestibulární stimulace je velmi výrazným prožitkem.

U vyvíjejícího se lidského zárodku je první schopností vnímat schopnost vnímání somatického (kožního). Velmi brzy je v prenatálním období vyvinutá i schopnost vnímání vestibulárním smyslovým aparátem, a to daleko dříve než vnímání sluchové či zrakové. Plod vnímá v děloze svou matku především skrze smyslové somatické vnímání, vnímání vibračních podnětů a vestibulární vnímání. Tyto tři druhy vnímání utvářejí primárně u člověka pocit jistoty. Později, postnatálně, vykazují matky, které vezmou do náruče malé dítě, automaticky prvky chování, při kterém dochází k stimulaci všech těchto tří základních smyslů. Dítěti se okamžitě

dostane tělesného kontaktu (somatická stimulace), pohybují s ním sem a tam (vestibulární stimulace) a lehce poklepávají na záda (vibrační stimulace). Tento způsob chování je většinou intuitivní, objevuje se ve všech kulturách a je možné takto uklidnit plačící dítě i trpícího dospělého člověka.

Vestibulární aparát, neboli smyslově rovnovážné ústrojí, nás informuje o změně polohy a postavení těla v prostoru. Vestibulární systém je úzce spojen s pohybem, polohou a orientací v prostoru. Vestibulární systém slouží k detekci úhlového, rotačního a lineárního zrychlení hlavy, a tím k udržování rovnováhy a k stabilizaci obrázku na sítnici zrakového aparátu. Informuje nás o naší poloze a pohybu v prostoru. Reflexně řídí též vyrovnávání pohybů končetin a očí. Reguluje také svalový tonus, zvláště extenzorových svalů. Periferní částí vestibulárního systému je statokinetické čidlo – vestibulární aparát. Tvořen je čidlem kinetickým (tři polokruhovitě kanálky) a čidlem statickým (makulární orgány utrikulus a saculus). V kostěném labyrintu se nachází blanitý labyrint vyplněný endolymfou. Každý pohyb této tekutiny ohýbá vyčnívající cilie vláskových buněk (receptorů). Vestibulární nerv se ve vnitřním uchu spojuje s nervem sluchovým, do mozkového kmene vstupuje v prodloužené míše a končí v komplexu vestibulárních jader. Vestibulární jádra jsou složitým centrem při řízení rovnováhy a svalového tonu. Jsou spojena s řadou struktur centrálního nervového systému (mícha, jádra oko-hybných nervů, mozeček, talamus, somatosenzorická a somatomotorická kůra). Smyslově rovnovážné ústrojí může stejně jako somatické vnímání podlehnout habituaci. Vestibulární aparát zodpovídá za koordinaci pohybu, průběh pohybu, orientaci v prostoru, rovnováhu a stabilizaci oběhového systému. Lidský mozek disponuje schopností uchovávat své životní návyky v paměťových dráhách ve více svých regionech, a proto lze cílenou stimulací uložených vzpomínek znovu aktivovat jeho činnost. Nedostatek pohybové aktivity má za následek motorickou deprivaci. Společná senzomotorická deprivace podmiňuje nedostatečnou strukturu mozku a tím snížení kognitivních schopností. Vestibulární stimulace je jedinečnou příležitostí povzbuzovat mozkovou aktivitu, pohybové a komunikační schopnosti klienta a také ovlivnit jeho svalový tonus. Tato skutečnost je významná zejména u klientů se zvýšeným svalovým napětím.

Okolní svět lidí, kteří mohou jen velmi omezeně vnímat své okolí, je dle současných vědeckých poznatků redukován nebo zkoncentrován na bezprostřední sféru jejich vlastního těla. Takový stav prožili všichni lidé v období prenatálním. Zázitky z tohoto období jsou shromažďovány

v paměťových stopách a mohou být znovu aktivovány s cílem stimulovat vnímání sebe sama a využít je pro navázání komunikace s okolním světem. Vestibulární stimulací se terapeuti nebo ošetřující pokouší pomoci nabízením vestibulárních podnětů navázat komunikaci s lidmi se změnou v oblasti vnímání a komunikace.

konceptu Bazální stimulace

První forma inteligence je u člověka formou senzomotorické inteligence a trvá po celý první rok života. Tato inteligence je základem veškerého myšlení. Zahrnuje zkušenosti s pohybem a vnímáním. Senzomotorika obsahuje aktivity, které se následně týkají vnímání, držení těla (svalový tonus) a pohybu. Senzomotorická

inteligence je schopnost před zvládnutím řečové komunikace řešit praktické problémy prostřednictvím těchto aktivit. Vestibulární vnímání patří do forem senzomotorické inteligence a bez vestibulárních podnětů není možný další inteligenční vývoj člověka. **Vestibulární nabídky tedy patří mezi bazální terapeutické a pečovatelské nabídky u lidí s výraznými změnami v kognitivní oblasti.** Dle psychobiografického modelu profesora Ervina Böhma a jeho diferenciatní diagnostiky lze u lidí s těžkou formou demence, kteří se nacházejí ve fázi 6. a 7. stupně regrese, pracovat pouze stimulující formou péče. Koncept Bazální stimulace proto využívá vestibulárních nabídek, neboť ty patří k bazálním formám komunikace s těmito lidmi. **Vestibulární stimulace je využívána také jako neverbální komunikační kanál.**

Vestibulární stimulace je také velmi vhodnou prevencí následků imobility u dlouhodobě nepohyblivých klientů. Těmito následky jsou:

- kolapsové stavy
- pocity nauzy až zvracení
- poruchy orientace na vlastním těle a v prostoru
- bolesti hlavy
- změna svalového napětí, většinou rozvoj zvyšeného svalového napětí

Indikací k zahájení vestibulární stimulace a její integrace do péče jsou:

- imobilita delší než tři dny
- omezené pohybové schopnosti klientů
- klienti s rozvíjející se spasticitou extenzorů a flexorů
- klienti neklidní
- klienti, s nimiž není možná verbální forma komunikace
- pedagogická nabídka s cílem učení se zkušeností se svým tělem prostřednictvím vestibulární stimulace
- zmatené jednání, chování
- neschopnost kvalitně komunikovat se svým okolím a vyjádřit tak své potřeby, což vede k deprivaci z nedostatečné saturace potřeb
- projevy strachu, úzkosti
- motorický neklid
- emocionální poruchy (depresivní stavy)
- projevy autoagresivního chování
- projevy agresivního chování vůči okolí
- projevy nečinnosti, apatie

Možnosti vestibulární stimulace:

- velmi pomalé a lehké otáčivé pohyby hlavy
- houpací pohyby v lůžku, např. v poloze mumie
- nácvik tzv. pohybu ovesného klasu v ovesném poli – Kornfeldübung

- houpačky
- houpadla
- houpací křesla
- trampolíny

Vlastní aktivitu klienta můžeme výrazně stimuluovat tím, že se sám odráží za účelem pohupování ve vaku, na trampolíně či houpačce. Při využití trampolíny nebo houpaček lze vestibulární stimulaci kombinovat se stimulací somatickou, především formou polohování do hnízda nebo mumie dle konceptu Bazální stimulace, jak znázorňují obrázky č. 1 a č. 2.

Vestibulární stimulaci lze aplikovat bez tělesného kontaktu s terapeutem, nebo s kontaktem terapeuta. Jednou z možností je užití trampolíny. Zvláště v péči o děti a dospělé s kombinovanými zrakovými a sluchovými vadami a současně těžkými somatickými postiženími. Pozice na trampolíně umožňuje klientovi i v této situaci prožívat dosti výrazné stimuly ze svého těla. I při výrazném lokomočním omezení člověka stačí minimální pohyb, a plátno trampolíny se rozkmitá. Klient tak může ještě výrazněji díky tomuto kmitání a tlaku podložky do svého těla vnímat sebe sama. Výrazně je také stimuloval vestibulární aparát. Vestibulární stimulace v tomto případě podporuje poznávání svého těla pomocí vlastní pohybové aktivity. Jedná se o výraznou pedagogickou podporu a kontakt s terapeutem, jak znázorňuje obrázek č. 2.

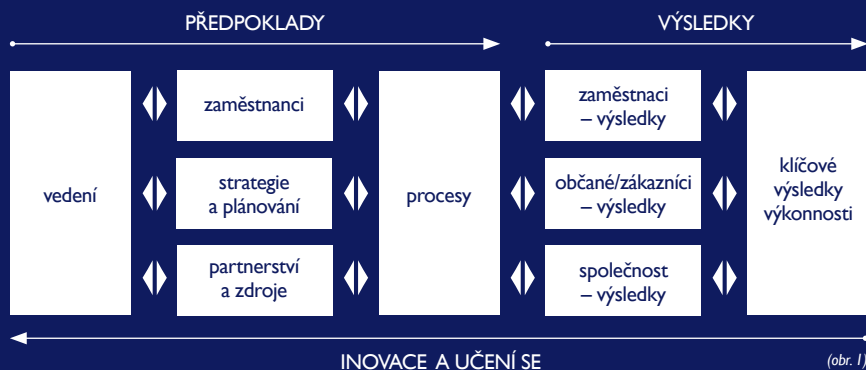
Koncept Bazální stimulace vychází z předpokladu, že příjemce pedagogických, ošetřovatelských nebo terapeutických nabídek (klient, uživatel) nemusí splňovat žádné předpoklady, aby je využil, nemusíme od něho očekávat nějaký výkon nebo výchozí znalosti. Prostřednictvím nabídek vestibulární stimulace lze vstoupit do bazálního procesu výměny informací. Při tom je brán ohled na všechny možné prvotní počátky komunikačních schopností a schopností vnímání a na procesy vzájemného pochopení. Cílem konceptu Bazální stimulace je vytvořit takové podmínky okolního prostředí, aby na člověka s těžkým postižením vhodně působily, podporovaly jeho vývoj a umožnily mu prožít život formou kvalitních prožitkových zkušeností.

PhDr. Karolína Friedlová

prezidentka Mezinárodní asociace Bazální stimulace, jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace, s. r. o., odborná asistentka: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav ošetřovatelsví
 institut@bazalni-stimulace.cz
 www.bazalni-stimulace.cz

Sebehodnocení v systému CAF

Před časem uvedl můj dobrý kolega v tomto časopise článek o systémech řízení jako takových, kde nastínil problematiku různých přístupů k tomuto fenoménu v oblasti sociálních služeb¹. Jednou z možností, jak uřídit vlastní systém managementu ve sféře, kde není možné exaktně měřit produkty, je model CAF (The Common Assessment Framework). Tento systém managementu je založen především na principu sebehodnocení. Struktura modelu je složena z pěti kritérií předpokladů a čtyř kritérií výsledků (obr. 1). Z tohoto vyplývá, že se jedná vlastně o kontinuální analýzu organizace, na základě níž jsou výsledky přetaveny v opatření, která lze aplikovat zpět do kvalitativního posunu předpokladů. Zkusme se nyní podívat detailněji na strukturu modelu:

➤ Kritérium 1 – vedení

Vedení každé organizace je klíčovým prvkem v jakémkoliv systému managementu. Vedení určuje strategické i krátkodobé cíle organizace, vedení zajišťuje zdroje pro plnění těchto cílů, vedení určuje směr působnosti organizace a to i změny tohoto směru v důsledku změn dopadajících z exteriéru společnosti. V tomto kritériu je hodnocena např. aktivita vedení při motivaci pracovníků nebo stanovení vizí a strategických cílů a další.

➤ Kritérium 2 – strategie a plánování

Je zaměřeno na schopnosti získat relevantní informace pro tvorbu plánů a strategií. V oblasti poskytování sociální péče je však dále limitováno legislativními požadavky (de facto se jedná o regulovanou sféru), politikou a cíli vyšších organizačních celků (např. Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR), požadavky zainteresovaných stran (v první řadě zákazníků) a případnými dalšími limitujícími faktory. Jedním z hodnocených subkritérií je např. činnost vedení pro zajištění budoucích požadavků a potřeb zainteresovaných stran.

➤ Kritérium 3 – zaměstnanci

Zaměstnanci, bez nichž se to nikdy neobejde, jsou motorem každé organizace. V tomto kritériu vnímejme důraz kladený na zvládnuté pochopení úkolů, respekt, zájem o plnění daných úkolů, schopnosti a kompetence včetně odborných předpokladů, které lze v průběhu doby zvyšovat. Je-li zvládnuto řízení zaměstnanců (včetně někdy tak složitě zjištělých, natož pak měřitelných aspektů, jako je pohoda na pracovišti, uznání vedení organizace apod.), je značná část úspěchu zajištěna.

➤ Kritérium 4 – partnerství a zdroje

Je cíleno především do oblasti partnerství se zákazníkem, které může být v některých oblastech poskytování sociálních služeb velice

zaměřeno na spokojenost zákazníka, míru jeho zapojení a další atributy kritéria.

➤ Kritérium 7 – zaměstnanci (výsledky)

Nejde o důraz na řízení zaměstnanců tak, jak popisuje kritérium 3, ale o zjišťování spokojenosti zaměstnanců, míry jejich zapojení do realizačních, ale i jiných procesů, zjišťování míry zvyšování jejich kompetencí a dovedností. Patří sem jistě i personální audit, ovšem ne ve smyslu biče či nástroje pro zeštíhlení organizace, ale ve smyslu analytického prostředku pro vyhledání příležitostí zlepšení vztahů se zaměstnanci.

➤ Kritérium 8 – společnost (výsledky)

Kritérium, které může shrnovat již dříve stanovené výsledky, dále se však zaměřuje na vnímání organizace jako celku okolím, přístup organizace ke zdrojům, přístup organizace ke kvalitě života (velmi důležitý aspekt v rovině sociálních služeb).

➤ Kritérium 9 – klíčové výsledky výkonnosti

Dále se dělí na interní výsledky (hospodárnost, ...) a výsledky externí (účelnost stanovených politik, dosažení cílů, dopady činnosti na zainteresované strany, ...).

křehké. Partner by měl poskytovat organizaci relevantní informace o vnímání kvality služeb či možnosti zlepšení procesů. Pro uskutečňování všech procesů jsou rovněž důležité zdroje (a to nejen finanční, ale také lidské, materiální, infrastrukturní, ...). Jejich kvalitní řízení (i ve vztahu k operabilitě) napomáhá a někdy i limituje realizaci procesů obecně.

➤ Kritérium 5 – procesy

Procesy jsou strukturované a jasně popsané veškeré činnosti organizace. Podle významu je lze rozdělit na procesy klíčové (tedy takové, jež generují zisk nebo jsou hlavním produktem organizace ve vztahu k zákazníkovi), podpůrné (řídí zdroje – viz výše) a řídicí (jako jsou strategie, politika, plánování apod.). Při stanovení procesů je nezbytné brát v úvahu potřeby a očekávání zákazníka.

➤ Kritérium 6 – výsledky orientované na zákazníka

Je prvním kritériem z řady čtyř, které se již zabývají výsledky, nikoliv předpoklady. Spokojenost cílového zákazníka je jistě klíčovou informací pro každou organizaci. Toto kritérium je

Toto je výčet kritérií a jejich velmi stručný popis. Na tomto modelu je při hodnocení velice důležitá upřímnost k sobě samému. Hodnocená subkritéria si volíme při implementaci sami a lze je samozřejmě měnit. Změny by však neměly být časté a masivní, aby byla dosažena kontinuita výsledků v daných oblastech a byla možná jejich interpretace, sledování tendencí apod.

Tento model je velmi vhodné aplikovat na orgány státní správy a do organizací poskytujících služby, což organizace sdružené v Asociaci poskytovatelů sociálních služeb ČR jsou. Lze pomocí něj dosáhnout výsledků, které umožní organizacím další rozvoj ve vybraných oblastech, lze dosáhnout vyššího uznání a vnímání ze strany zákazníků. To vše však pouze při zachování upřímnosti a poctivosti při implementacích a dalším využití tohoto nástroje.

Ing. Jakub Čepelák
jednatel společnosti
LEGRO CONSULT, s. r. o.
cepelak@legroconsult.cz

¹ Ing. Sladký: Máme zájem o EN ISO 9001:2008, Sociální služby 1/2010, s. 24-25 (pozn. red.).

Soudní příspěvek k způsobilosti k právním úkonům

Soudní praxe rozhodování o způsobilosti k právním úkonům zaznamenala v uplynulých měsících dvě diskutovaná rozhodnutí nejvyšších soudních institucí v souvislosti s volebním právem osob ve způsobilosti k právním úkonům omezeným. Prvním z nich je náleží Ústavního soudu České republiky č. IV. ÚS 3102/08 ze dne 12. července 2010, kterým byla zamítnuta ústavní stížnost a odmítnut návrh na zrušení ustanovení § 2 písm. b) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, podle kterého je překážkou ve výkonu volebního práva zbavení způsobilosti k právním úkonům.

Stěžovatel byl v roce 2006 zbaven způsobilosti k právním úkonům. V roce 2008 se stěžovatel chtěl zúčastnit voleb do Senátu Parlamentu České republiky, a proto žádal provedení oprav ve stálém seznamu voličů (vymazání poznámky o překážce výkonu volebního práva). Příslušný úřad jeho žádosti nevyhověl a stěžovatel podal proti tomuto rozhodnutí žalobu ke správnímu soudu, který však žalobu zamítl. Důvodem byl fakt, že stěžovatel byl zbaven způsobilosti k právním úkonům, což podle stávající právní úpravy překážku výkonu volebního práva představuje. Rozhodnutí správního soudu pak bylo napadeno ústavní stížností, která byla

z pohledu stěžovatele neúspěšná, neboť samotné zakotvení překážky výkonu volebního práva pro osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům není protiústavní. Podle názoru Ústavního soudu posuzované omezení sleduje legitimní cíl, jímž je (obdobně jako u ústavně zakotvené podmínky věku) zajistit, aby se elektorát skládal z osob, které jsou schopny racionálně se rozhodovat a porozumět významu, účelu a účinkům voleb. Nicméně protiústavní je stav daný současnou praxí soudů, které se zabývají primárně schopností nakládat s finančními prostředky, aniž by přihlížely k dalším veřejnoprávním dopadům tohoto rozhodnutí (např. možnosti podat stížnost na nevhodně poskytnutou zdravotní péči – pozn. autora); řada osob je tak zbavena možnosti volit, aniž by jejich způsobilost volit byla individuálně zkoumána (bod 28 – 30 nálezu). Soudy jsou tedy do budoucna při rozhodování o zbavení (resp. omezení) způsobilosti k právním úkonům povinny posuzovat i skutečnost, zda je konkrétní

osoba schopna porozumět smyslu, účelu a důsledkům voleb. Pakliže by toho schopna byla, nemůže být zbavena způsobilosti k právním úkonům, nýbrž jí tato způsobilost může být nanejvýš proporcionálně omezena; soudy své rozhodnutí v této věci pak musejí řádně odůvodnit. Nerespektování této povinnosti povede Ústavní soud k závěru o protiústavnosti takového rozhodnutí.

Ústavní soud přitom odkázal i na nedávné rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. května 2010 ve věci Kiss proti Maďarsku, č. 38832/06. Panu Kissovovi byla roku 1991 diagnostikována manická deprese a v roce 2005 mu byl ustanoven pro některé úkony opatrovník.

V roce 2006 nemohl volit v parlamentních volbách, neboť maďarská ústava v čl. 70(5) stanoví překážku výkonu volebního práva pro osoby, jimž byl ustanoven opatrovník (a to i pokud šlo jako v případě pana Kisse o opatrovnictví částečné).

Evropský soud shledal maďarskou právní úpravu v rozporu s čl. 3 Dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.) zakotvujícím právo na svobodné volby. Argumentoval přitom tím, že není možné přistupovat ke všem osobám, které podléhaly režimu částečného opatrovnictví, jako k homogenní skupině, nýbrž je nutné, aby byly brány v potaz individuální charakteristiky každé osoby, jejíž právo volit má být omezeno. Soud sice uznal, že každý stát má možnost diskrece při nastavení omezení volebního práva tak, aby je mohli vykonat jen ti, kdo jsou schopni si uvědomit důsledek svých rozhodnutí (§40), tato volnost uvážení však není neomezená a některá opatření již mohou být nepřiměřená; ne-

přiměřené je i zbavení volebního práva celé skupiny občanů pouze na základě mentálního postižení („mental disability“) s částečným opatrovnictvím bez individuálního soudního vyhodnocení schopnosti volit. Podobně již Evropský soud rozhodl v roce 2005, kdy v případě Hirst proti Spojenému království za nepřiměřené omezení označil vyloučení volebního práva britských vězňů.

Na daném soudním rozhodnutí je však zajímavé, že soud zde jako relevantní pramen práva zmínil i Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením (poprvé na ni odkázal v rozhodnutí Glor proti Švýcarsku ze dne 6. listopadu 2009), kterou již také Česká republika ratifikovala a vyhlásila pod číslem 10/2010 ve Sbírce mezinárodních smluv; uvidíme, jak si při interpretaci práva i skrze tuto úmluvu a rozhodnutí povedou české soudy.

Mgr. Jiří Foral

Kancelář veřejného ochránce práv

INZERCE

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

adpontes

Akreditované kurzy konané
**V ZAŘÍZENÍCH
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB**

**INDIVIDUÁLNÍ PLÁNOVÁNÍ:
základní metody a techniky**
(2 dny, 16 hodin)

Kurzy jsou zaměřené na osvojení praktických dovedností a technik pro zjišťování potřeb uživatele, stanovování cílů, plánování jednotlivých kroků, vyhodnocování plánů, komunikaci s uživatelem, práci v týmu.

Pi t výhod kurzů v zařízeních: přizpůsobení obsahu kurzu potřebám zařízení, efektivní proškolení celých týmů, lepší využití poznatků v praxi, výrazná finanční úspora, žádné cestování.

Více informací: www.adpontes.cz
tel.: 723 176 746
e-mail: wunschova@adpontes.cz

» Dosažení

věkové hranice pro
přiznání nároku
na výplatu starobního
důchodu nemá
žádný vliv na trvání
pracovněprávního
poměru.

JUDr. Vladimír Hort

Po ukončení služby vojáka z povolání působil jako právník v soukromém sektoru. Od r. 2001 je vedoucím kontrolního a právního oddělení a současně zástupcem ředitele Úřadu práce v Táboře. Působí jako lektor vzdělávacích zařízení Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, ve kterých jsou průběžně vzděláváni zaměstnanci úřadů práce. Přednáší správní právo a pracovní právo, poskytuje konzultace otázek pracovního práva zaměstnavatelům i zaměstnancům. Od r. 2006 je členem legislativní rady MPSV pro zákon o zaměstnanosti.

Od tohoto vydání časopisu Sociální služby naši pravidelnou Právní poradnu rozšiřujeme o další oblasti práva a poradenství. Otázkám pracovního práva se bude na našich stránkách pravidelně věnovat JUDr. Vladimír Hort, na vaše dotazy z ekonomické oblasti je připraven reagovat Ing. Jiří Lorenc. Mimořádně vám pak tentokrát nabízíme také vyjádření pracovníků Ministerstva vnitra k problematice občanských sdružení jako eventuálních poskytovatelů sociálních služeb. Protože Právní poradna má být především servisem vám, čtenářům, neváhejte nám do redakce zasílat otázky, které společně s odpověďmi s námi spolupracujících odborníků rádi otiskneme.

Odpovídá JUDr. Vladimír Hort

» Dodatková dovolená

V našem domově se na nás obrátili pracovníci v sociálních službách se žádostí o týden dodatkové dovolené. Jaké jsou přesné podmínky pro udělení dodatkové dovolené? Které právní předpisy to upravují? Je možné dodatkovou dovolenou krátit v závislosti na odpracovaných dnech?

Dovolená je jedním ze základních institutů pracovního práva. Druhy dovolené, vznik nároku, čerpání dovolené, krácení nároku na dovolenou apod. upravuje komplexně část devátá zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Dodatková dovolená je pak popsána v ustanovení § 215 zákoníku práce.

Dodatková dovolená přísluší zaměstnanci vedle dovolené za kalendářní rok tehdy, pokud pracuje u téhož zaměstnavatele po celý kalendářní rok pod zemí při těžbě nerostů nebo při ražení tunelů a štol a zaměstnanci, který po celý kalendářní rok koná práce zvláště obtížné. Dodatková dovolená pak přísluší zaměstnanci v délce 1 týdne. Pokud zaměstnanec pracuje za shora uvedených podmínek jen po část kalendářního roku, přísluší mu za každých 21 takto odpracovaných dnů jedna dvanáctina dodatkové dovolené.

Ustanovení § 215 odst. 2 zákoníku práce obsahuje taxativní výčet prací, které jsou považovány za práce zvláště obtížné, a zaměstnancům, kteří takové práce vykonávají, pak vzniká nárok na dodatkovou dovolenou. Dotaz nespécifikuje práce, které zmínění pracovníci v sociálních službách vykonávají. Protože se zcela určitě nejedná o práce v tropických oblastech, práce s ionizujícím zářením, práce potápěčů aj., přicházel by v úvahu vznik nároku na dodatkovou dovolenou pouze v případě, že tito zaměstnanci pracují při přímém ošetřování nebo obsluze duševně chorých nebo mentálně postižených alespoň v rozsahu poloviny stanovené týdenní

pracovní doby (§ 215, odst. 2, písm. d). Dodatková dovolená přísluší pouze zaměstnancům, kteří vykonávají zákoníkem práce výslovně zmíněné práce pod zemí nebo práce zvláště obtížné, jiným zaměstnancům tato dovolená nepřísluší.

» Zaměstnávání poživatelů starobního důchodu

V letošním roce získá náš vedoucí provozního úseku starobní důchod. Musíme ho dále zaměstnávat? Můžeme mu příp. změnit pracovní smlouvu na dobu určitou?

Pro poživatele tzv. řádných starobních důchodů (tzn. nikoliv předčasných starobních důchodů), kteří pracují v pracovněprávním vztahu (tj. v pracovním poměru nebo na základě dohody o pracovní činnosti, nikoliv na základě dohody o provedení práce) přestala dnem 1. 1. 2010 platit podmínka výplaty těchto důchodů, že takový vztah je sjednán pouze na dobu určitou nepřesahující 1 rok. K odstranění této výjimky došlo novelizací § 37 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Dosažení věkové hranice pro přiznání nároku na výplatu starobního důchodu nemá žádný vliv na trvání pracovněprávního poměru. Tato skutečnost nemůže být důvodem např. pro výpověď, protože ustanovení § 52 zákoníku práce, obsahující výčet důvodů, které mohou být zaměstnavatelem uplatněny ve výpovědi zaměstnanci, takový důvod neobsahuje. Pokud jde o možnost změny ujednání v pracovní smlouvě, platí, že se jedná o dvoustranný právní akt, jehož změna je možná pouze písemně po předchozím souhlasu obou účastníků. Není tedy možné, aby byla pracovní smlouva jakkoliv měněna bez souhlasu zaměstnance nebo zaměstnavatele. Taková změna je možná pouze na základě dohody a po formální stránce dodatkem pracovní smlouvy.

Pracovnice Odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra ČR JUDr. Ivana Breburdová a JUDr. Helena Sluková odpovídají na dotazy poskytovatelů sociálních služeb.

Občanská sdružení jako poskytovatelé sociálních služeb?

V poslední době se některá občanská sdružení jako poskytovatelé sociálních služeb obracují na MV ČR se žádostí o změnu stanov, ale obdrží negativní stanovisko. Za jakých podmínek může být tato právnická osoba poskytovatelem sociálních služeb?

Při posuzování změny stanov občanského sdružení se Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) řídí kritérii vyplývajícími z ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb.,

o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 83/1990 Sb.“). Mimo jiné tak ministerstvo posuzuje, zda předložená změna stanov nezakládá důvody k odmítnutí registrace podle § 8 odst. 1 citovaného zákona.

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že zákon č. 83/1990 Sb. vytváří prostor pro realizaci sdružovacího práva jako základního politického práva ve smyslu čl. 20 Listiny základních práv a svobod. V kontextu s touto ústavní úpravou je z působnosti zákona č. 83/1990 Sb. vyloučeno sdružování k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání, jak vyplývá z § 1 odst. 3 písm. b) tohoto zákona. S ohledem na uvedené negativní vymezení působnosti zákona č. 83/1990 Sb. je tudíž nesporné, že hlavním cílem občanského sdružení nemůže být výdělečná činnost, ať již obecně výdělečná nebo podnikatelská, či odborná činnost spjatá s výkonem povolání. Občanské sdružení a jeho organizační jednotky s právní subjektivitou nelze proto z uvedeného hlediska ztotožňovat např. se zařízením sociálních služeb, nestátním zdravotnickým zařízením, soukromou školou či profesionálním uměleckým souborem, neboť by jejich „nezisková činnost“ v rámci hlavní (zájmové) činnosti vždy de facto představovala činnost odbornou dle zvláštních zákonů.

Zjistí-li ministerstvo, že dle předložené změny stanov hodlá občanské sdružení v rámci své hlavní činnosti poskytovat sociální služby v re-

žimu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, nelze učinit jiný závěr než ten, že takový záměr je v rozporu s ustanovením § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb. V takovém případě nezbyvá než uplatnit postup stanovený v § 11 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb., tzn., že ministerstvo na zjištěné vady upozorní dotčené občanské sdružení, které je povinno uvedeně vady odstranit do 60 dnů od doručení tohoto upozornění a ve lhůtě dalších 10 dnů o tom ministerstvo vyzkoušet. Pokud by tak občanské sdružení neučinilo, byl by dán důvod k rozpuštění takového občanského sdružení ministerstvem.

Z výše uvedeného plyne, že poskytování sociálních služeb občanským sdružením lze akceptovat pouze za podmínky, že dle stanov jde o jeho vedlejší činnost. Pro úplnost se poznamenává, že z konstrukce hlavní a vedlejší činnosti spolku ve smyslu současného pojetí vychází i návrh občanského zákoníku, jehož součástí je i úprava spolkového práva.

Zároveň je třeba uvést, že ze stejných hledisek jsou přezkoumávány rovněž návrhy na registraci občanských sdružení.

?

Jak se řeší případy, kdy zjistíte, že činnost občanského sdružení již neodpovídá původnímu záměru a je v rozporu s platnou legislativou?

V případech, kdy faktická činnost občanského sdružení neodpovídá záměrům proklamovaným v jeho stanovách, které respektují zákonou úpravu sdružovacího práva, tzn. též úpravu ve smyslu ustanovení § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb., je dán důvod k uplatnění postupu ministerstva dle § 12 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb. Tehdy je občanské sdružení vyzváno, aby upustilo od činnosti, která neodpovídá jeho registraci v režimu zákona č. 83/1990 Sb. Pokračuje-li občanské sdružení v nedovolené činnosti, je ministerstvo povinno rozhodnout o jeho rozpuštění.

Rozhodne-li se občanské sdružení ve spojitosti s výzvou ministerstva pro zánik dobrovolným rozpuštěním s tím, že jeho aktivity budou napříště realizovány např. v rámci zvláštní organizačně právní formy právnické osoby, jakou je obecně prospěšná společnost zřizovaná na základě zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, požaduje ministerstvo, aby bylo občanským sdružením zároveň informováno o předpokládaném časovém horizontu zániku. V této souvislosti je zohledněno, že možnost „transformace“ občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost, stejně tak jako na jinou formu právnické osoby, zákon č. 83/1990 Sb. neumožňuje. Ve spojitosti s lhůtou stanovenou k odstranění nedovoleného stavu je tudíž třeba vytvořit přiměřený časový prostor pro majetkovou likvidaci občanského sdružení a založení příslušné právnické osoby, jež bude pokračovat v jeho aktivitách.

» Mimo jiné tak ministerstvo posuzuje, zda předložená změna stanov nezakládá důvody k odmítnutí registrace

Reminiscenční

» Reminiscenční terapie se řadí mezi aktivizační, validační metody, které jsou součástí nefarmakologické léčby (péče) u seniorů.

Vzpomínková místnost

Kždého člověka životem provází vzpomínky. Reminiscenční terapie vychází z této skutečnosti a pracuje na principu vzpomínek každého uživatele, jejich vybavování si pomocí nejrůznějších podnětů a jejich podporování. Reminiscenční terapie se řadí mezi aktivizační, validační metody, které jsou součástí nefarmakologické léčby (péče) u seniorů.

Cílová skupina

Tato terapie je vhodná nejen pro uživatele s demencí, ale i pro ostatní seniory. Důležité je, aby měl uživatel, účastník terapie, zachovány některé z kognitivních funkcí a uvědomoval si minulé zážitky, vzpomínky. Terapie je vhodná i tehdy, nejsou-li již k dispozici další vhodné alternativní terapie.

Smysl terapie

U zdravých seniorů má tato terapie zejména preventivní a aktivizační význam. U uživatelů s demencí vede k celkovému zlepšení stavu, posílení jejich lidské důstojnosti, zlepšení komunikace a tím i k následné pomoci a podpoře pro pečovatele.

Lidé si během této terapie mají možnost uvědomit vlastní identitu, vlastní historii či opět najít smysl svého života. Mají možnost vrátit se v myšlenkách do dob, kdy byli mladí, zdraví, atraktivní, a připomenout si pozitivní vzpomínky. Zároveň si při terapii účastníci procvičují

paměť a myšlení a dochází při ní k vzájemným sociálním interakcím. Vzpomínky na dávnou minulost jim mohou kompenzovat to, že si nevězou na události nedávno minulé.

Formy terapie

Reminiscenční terapie může probíhat formou individuální či skupinovou.

Individuální forma je náročná na čas terapeuta, ale i přesto je pro některé uživatele vhodnější. Jedná se např. o uživatele, kteří se straní kolektivu, nedokážou se do něj zapojit či vyžadují z jiných důvodů individuální přístup. Při této formě se doporučuje, aby byl přítomen i rodinný příslušník uživatele, který by mohl v případě nedostatku času zaujmout pozici terapeuta a pokračovat v terapii.

Skupinová forma je pro tuto terapii optimálnějším řešením. Je při ní účelněji využít nejen prostor, ale i čas terapeuta, je více stimulační (vzpomínky jedněch vyvolávají vzpomínky druhých), zlepšuje komunikaci a prohlubuje vztahy napříč celou skupinou.

Možné metody terapie

Reminiscenční terapie plně využívá všech možností verbální i neverbální komunikace.

Mezi **verbální metody**, které se využívají ke vzpomínání, řadíme všechny, kde využíváme slov, ať už v ústní či písemné podobě. Jedná se např. o rozhovor, vyprávění, zpěv, recitaci, předčítání, přehrávání některých rituálů, zapisování vzpomínek a další.

Mezi **neverbální metody** naopak řadíme vše, co umožňuje vyjádřit vzpomínky pomocí těla, kreativními výtvarnými prostředky, manuální prací. Jedná se např. o výtvarnou tvorbu s použitím různých materiálů a postupů (koláže, kresba, modelování, ...). Dále jde např. o běžné domácí práce, které si účastníci terapie pamatují z dřívější doby (pečení, vaření, šití, sekání trávy, práce s lopatou), tanec, výlety či vycházky do míst, ze kterých pramení vzpomínky účastníků, a další.

Náměty k terapeutickému sezení

Dětství, domov a rodina – hovořit lze o rodinných příslušnících, jak probíhal čas před uložením k spánku, o domácích pracích, o trestech za zlobení, o koupání apod. Spouštěči vzpomínek mohou být předměty jako hračky, svíčka, rodinné fotografie. Dalším nápadem, jak zpracovat dané téma, je např. zakreslení půdorysu domu, v němž dotyčný bydlel. Ten pak v roli průvodce provede po domě ostatní členy skupiny nebo svého terapeuta.

terapie

Sousedství, moje ulice – tato témata se vztahují k místům, kde lidé bydleli, kde si hráli, když byli malí. V rámci tématu lze hovořit o obchodech, sousedech, přátelích, venkovních hrách apod. Za spouštěče vzpomínek mohou být brány staré noviny, papírový drak, švihadlo, sláma a další.

Školní léta – lidé s demencí mají často velice silné vzpomínky na tuto dobu svého života. Člověk se může ve vzpomínkách vrátit na běžnou cestu do školy, oblíbené učitele, předměty, nejlepší spolužáky a přátele, ukončení školy. Spouštěči zde mohou být věci jako školní brašna, pouzdro, pera, tužky, příp. břídlíce, křída a další.

Bývalé zaměstnání – sdílení vzpomínek z pracovního života. Účastníci můžou zjistit, že pracovali pro stejného zaměstnavatele, ve stejném oboru nebo že někdo měl podobné vyučení, živnost apod. Spouštěči jsou zde např. pracovní nástroje, kancelářský papír, psací stroj a další.

Náměly a manželství – může být velmi příjemné téma jak pro ženy, tak i pro muže. Mohou znovu zažít pocity štěstí při vstupu do manželství, radost z narození dětí a další. Spouštěči jsou v tomto případě svatební fotografie, snubní prsten, svatební šaty a další.

Významné dny a svátky v roce – sdílení vzpomínek na oslavy různých významných událostí v závislosti na jejich věku, náboženství a kultuře. Spouštěči mohou být velikonoční vejce, pečivo, vánoční ozdoby, pohlednice.

Není nutné, aby o svých zážitcích vždy mluvili všichni účastníci reminiscenční terapie. Jednou ze zásad terapie je i to, že nikdo nesmí být do ničeho nucen.

Z přinesených a shromážděných materiálů účastníků terapie pak lze udělat např. výstavku, na níž může své fotografie prezentovat i terapeut, pečovatel. Právě oboustranné sdílení vzpomínek může napomáhat vzájemně důvěře. Další možnou podobou shromáždění je vytvoření individuálních „vzpomínkových kufrů“ pro jednotlivé uživatele.

V našem Centru denních služeb jsme nejen pro účely samotné reminiscenční terapie zřídili „**Vzpomínkovou místnost**“. Jedná se o místnost, kterou jsme vybavili nábytkem a bytovými doplňky, které si uživatelé mohou pamatovat ze svého mládí či produktivního věku. Veškeré vybavení bylo pořízeno z individuálních materiálních darů. Námi vynaložené finanční prostředky byly použity pouze na odpovídající dobové vymalování místnosti. Tuto místnost uživatelé rádi navštěvují a to nejen při samotné reminiscenční terapii.

Bc. Mgr. Veronika Hojgrová, DiS.

Sociální služby pro seniory Olomouc, p. o.

Použitá literatura:

BRUCE Errollyn, HODGSON Sarah, SCHWEITZER Pam. *Reminiscing with people with dementia A handbook for Carers.* London: Age Exchange, 1999. 104 s. ISBN 0947860258
 HOLMEROVÁ Iva, JAROLÍMOVÁ Eva, SUCHÁ Jitka a kol. *Péče o pacienty s kognitivní poruchou.* Praha: Gerontologické centrum, 2007. 301 s. ISBN 978-80-254-0177-4.
 KLEVETOVÁ D., DLABALOVÁ I. *Motivační prvky při práci se seniory.* Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 197 s. ISBN 978-80-247-2169-9
 RHEINWALDOVÁ E. *Novodobá péče o seniory.* Grada Publishing, spol. s r. o., 1999. 86 s. ISBN 80-7169-828-8.
 ZGOLA Jitka. *Úspěšná péče o člověka s demencí.* [přel. Vera Frieda Eisenberger] Praha: Grada Publishing, a. s., 2003. 232 s. ISBN 80-247-0183-9.

PRO INSPIRACI PRO INSPIRACI PRO INSPIRACI PRO INSPIRACI PRO INSPIRACI

Věnec z polystyrenu

Ve spolupráci s Denním stacionářem G-centra Tábor jsme pro vás tentokrát připravili stručný popis výroby jednoduchého věnce z polystyrenového základu.

Marie Melicharová, Magda Kocábová

1

Pomůcky: polystyrenový základ, tužka, zbytky látek, které pomocí entlovacích nůžek nastříháme na čtverečky cca 5x5 cm (látka by měla být jemnější).

2

Pomocí tužky zapichujeme čtverečky látky po obvodu věnce přibližně 1 cm od sebe.

3

Po ukončení 1. řady pokračujeme stejným způsobem dalšími řadami dle potřeby (používáme libovolné barevné kombinace) až do zaplnění celého věnce.

4

Pokud někde polystyren prosvítá, jednoduše místo zaplníme dalším kouskem látky. Lze použít i jiné tvary polystyrenových základů (vajíčka, koule apod.).

Střípky z domova

Lyský pětiboj

Lysá nad Labem – Ve čtvrtek 3. června 2010 se v Domově Na Zámku v Lysé nad Labem konal 1. ročník Lyského pětiboje. Své síly a dovednosti tu změřili senioři z okolních domovů i z města Lysé.

Soutěžními disciplínami byly ruské kuželky, hody na cíl (šipkami do terče a míčkem do úst figuríny), dovednost kulinářská – výroba přesnídávky (pomazánka, dezert...), sólový zpěv a soutěž ve znalostech české historie.

Po náročném dvouhodinovém soupeření, sčítání výsledků a vypsání diplomů následovalo vyhlášení vítězů. V kategorii „Domov pro seniory“ zvítězil tým z našeho Domova Na Zámku, v kategorii „Ostatní“ pak Klub důchodců Lysá n. L. Odměnou byly kromě

diplomu překrásné ceny – skvělá publikace Petra Dvořáčka „Naše nejkrásnější zahrady“, v níž se dočteme hodně poutavého i o našem zámeckém parku. Dále hrníčky s potiskem významných objektů města Lysá nad Labem, které budou dlouho připomínat všem účastníkům nádherné soutěžní odpoledne. Nechyběla ani sladká tečka – krásně nazdobený dort z naší zámecké kuchyně.

Kromě četného doprovodu jednotlivých týmů a přihlízejících (cca 70 lidí) jsme přivítali i zástupce Krajského úřadu Středočeského kraje Ing. Váňu a dále paní vedoucí Tobiášovou a paní Sedláčkovou ze sociálního oboru lyské radnice, které zastávaly i post rozhodčích. Jejich přítomnost a zájem nás velice potěšily.

Hlavního cíle celé akce – podchytit zájem a schopnosti seniorů nejen z domovů, ale i z města, a prokázat tak jejich možnosti aktivního zapojení se do kulturně společenského a sportovního dění – bylo dosaženo.

Mgr. Jiří Hendrich

*Domov Na Zámku Lysá nad Labem
(redakčně kráceno)*

Prostor pro duši

Milíře – 9. ročník přehlídky tvořivosti a schopností dětí s postižením Prostor pro duši se konal ve dnech 8. a 9. června roku 2010 v tachovském kině Mže. Výjimečnou a v regionu ojedinělou dvoudenní akci pořádal tradičně Domov pro osoby se zdravotním postižením Milíře, příspěvková organizace, ve spolupráci s Městským kulturním střediskem v Tachově.

Projekt Prostor pro duši vznikl v roce 2002 na základě prosté myšlenky: poskytnout zdravotně postiženým prostor pro předvedení dovedností a schopností a dát aktivitám obsahujícímu hudební, pohybové a dramatické prvky širší rámec praktického využití. Potvrzením platnosti myšlenky, která stála u zrodu akce, byla rekordní účast na letošním ročníku

– na programu se podílelo 234 účinkujících z 15 zařízení – a také hojná divácká podpora. Program přehlídky byl rozmanitý a rozsáhlý, diváci měli možnost shlédnout scénky s pohádkovým námětem, poslechnout si hudební vystoupení, ale také být svědky každodenní činnosti uživatelů služeb Domova pro osoby se zdravotním postižením Milíře. Výkony a přípravu všech účinkujících ocenilo více než 600 diváků. Účinkující dokázali svou jedineč-

ností a úsilím přilákat a strhnout diváky, v hledišti se střídaly v jejich tvářích obdiv, smích i slzy dojetí.

Vítaným oživením akce bylo zapojení nejmenších dětí z tachovských mateřských škol Tyršova a Petra Jilemnického, které při pohybovém vystoupení ukázaly své dovednosti.

Aktivní účast žáků škol a přítomnost veřejnosti (rodiče, partneři, představitelé veřejné správy) pomohly hlouběji naplnit myšlenku integrace zdravotně postižených do občanské společnosti.

Děkujeme všem partnerům, kteří pomohli se zajištěním a realizací této akce.

Blanka Kařková, vedoucí vých. odd.

Domov pro osoby se zdravotním postižením Milíře, p. o. (redakčně kráceno)

Míčové hry

Javorník – Úterý 18. května 2010 se stalo pro klienty Sociální pohody, o. p. s., Domova pro osoby se zdravotním postižením Javorník, dalším důležitým dnem. Na tento den jsme si pozvali sportovce z dalších podobných zařízení na již tradiční Míčové hry. Přivítali jsme klienty z Centra STROOM Dub,

ze stacionáře Klíček Tábor; z DOZP Mačkov, Albrechtice a Jindřichov. Všechny zúčastněné přivítala ředitelka Mgr. Helena Čálková a o první výkop míče se postaral předseda správní rady Ing. Jiří Benda. Přestože chvilkami neprálo počasí, všechny sportovní disciplíny jsme zdárně zvládli. Tento slavnostní den jsme společně ukončili obědem, po kterém jsme se již nedočkavě těšili na vyhlášení výsledků. Naše zařízení se umístilo na krásném druhém místě. S velkou radostí jsme přijali dort ve tvaru míče, diplom, medaile a tašku s překvapením včetně tričky s nápisem této akce. Mimořádná příležitost se naskytla našim klientům v podobě účasti na Sení cupu v Havlíčkově Brodě. Fotbalový turnaj, bohatý doprovodný program, mnoho jídla a pití. Ces-

ta byla dlouhá, ale i přesto se naši klienti moc těšili. Za účasti mnoha domovů sociální péče jsme započali naši cestu turnajem. Cesta byla sice krátká, ale velmi krásná. První zápas se nám moc nepovedl, další utkání jsme vyhráli. Poslední zápas ve skupině měl rozhodnout o našem postupu. Hrál se velmi bojovně a vyrovnaně utkání, které bohužel skončilo v náš neprospěch.

Po skončení utkání nám byl podáván oběd. Krásný den zakončilo utkání známých osobností (A. Panenka, J. Mádl nebo D. Suchařípa), které se velmi vydařilo. Všem patří velké poděkování za perfektně připravenou akci a mnoho krásných zážitků.

Jana Mrázková, Zdeněk Švihel

(redakčně kráceno)

Střípky z domova

60. výročí založení

Plaveč – Oslavu, která se konala v areálu domova za účasti široké veřejnosti, svými projevy slavnostně zahájil ředitel DpS Plaveč Ing. František Vybíral společně se starostou obce Plaveč Milanem Worbisem.

Ředitel seznámil přítomné účastníky oslavy s historií, současností a blízkou budoucností domova. V roce 1945 byl zámek patřící do té doby rodu Widmanů převzat do národní správy a přislíben Spolku katolických žen. Od roku 1950 jej převzala Charita a zřídila v něm ústav pro přestárlé a zmrzačené, o které se staraly řádové sestry sv. Karla Boromejského. V 70. letech postupně řádové sestry odcházely a na jejich místa přicházely civilní pracovnice. V lednu 2003 se stal vlastníkem a zřizovatelem Jihomoravský kraj.

Tuto slavnost také navštívil člen Rady Jihomoravského kraje pro oblast sociálních věcí a rodiny PhDr. Jiří Altman. Přítomně pozdravil jménem hejtmána Jihomoravské-

ho kraje, pana Mgr. Michala Haška. Seznámil zúčastněné s plánovanými investicemi do tohoto zařízení a všem popřál příjemnou zábavu.

Samotný program dále pokračoval mší svatou, kterou sloužil farář Mgr. Ing. Miroslav Čamek.

Pak následovalo vystoupení dětí z MŠ Plaveč a folklórního souboru Dyjavánek. Příjemným zpestřením byly jednotlivé bloky vystoupení tanečního kroužku Znojenské grácie, které i přes svůj seniorský věk bravurně zatančily v závěru programu kankán.

Bc. David Král,
sociální pracovník
DpS Plaveč

Týdenní rekreace na zámečku

Velehrad – Jednoho upršeného květnového pondělního rána jsme s uživateli Domova pro osoby se zdravotním postižením Velehrad, Buchlovská nastoupili do autobusu. Naším cílem byl poznávací pětidenní pobyt v Hodoníně u Kunštátu. Po příjezdu nás okouzli zelený zámeček, kde jsme měli předem rezervované ubytování. Velmi vřele nás mezi sebe přijali nejen zaměstnanci zámečku, ale i ostatní rekreanti, kteří se sem již několik let pravidelně sjíždějí z různých koutů republiky. Tento pobyt pro ně organizuje Svaz tělesně postižených ČR. Také v průběhu putování po okolí, kdy jsme navštívili spoustu památek, jsme se setkali pouze s dobrým slovem, radou a kladným přístupem k našim

uživatelům. V přízemí zámečku se nacházela velká společenská místnost, kde jsme trávili dlouhé společné taneční večery, na které jsme byli pozváni členy svazu. Za nepříznivého počasí jsme si vzájemně povídali a vyslechli příběhy, které vhněly slzy do očí všem posluchačům. Poznali jsme, že osudy všech lidí jsou ve svých základních rysech podobné. Snad nastane chvíle, kdy si všichni uvědomí, že působit bolest či být netečný k druhým je zlé a nelidské. Touto cestou bychom chtěli poděkovat za krásný a příjemný pobyt všem lidem, se kterými jsme se setkali a přáli bychom si, aby se i pro nás pobyt na zámečku stal každoroční tradicí a některé navázané vztahy přerostly i v přátelství.

Pracovníci a uživatelé
DZP Buchlovská,
Velehrad

Májové koulení

Heřmanův Městec – Domov pro seniory Heřmanův Městec pořádá Májové koulení pro uživatele domovů již od roku 2003. Letos se uskutečnil již sedmý ročník, pořádáný pod záštitou APSS ČR.

Účastnilo se celkem 9 domovů pro seniory a domovů pro osoby se zdravotním postižením z Prahy, Středočeského a Pardubického kraje. Hra pétanque je společenská hra, která pochází z Francie, a v ČR je řadu

let také na výsluní. Princip hry je velmi jednoduchý, ale dokonale zvládnutí techniky a taktiky vyžaduje pravidelný trénink. Terén pro pétanque není v pravidlech přesně určen a v tom je kouzlo této hry.

Na 4 stanovištích se pod dohledem rozhodčích vystřídalo celkem 13 družstev. Při vyhlášení a oceňování vítězů zazněla i česká hymna. Vítězná družstva získala medaile, diplomy i hodnotné ceny, jako například digitální fotoaparát, CD přehrávač a jiné. Putovní pohár a sladký dort pro vítěze letos patřily družstvu Medvědi I z DS Praha-Kobylisy.

Všichni si ze společného dne odnesli nejen upomínkové předměty vyrobené v našich dílnách a dárky od našich sponzorů, ale i veselé zážitky a radost z každoročního setkání. Přátelská atmosféra našeho turnaje je důvodem,

proč se k nám soutěžící družstva opakovaně vrací.

Během dne bylo pro všechny nachystáno občerstvení a odpoledne zpřijemnila naše zámečká kapela se svým repertoárem.

Jako každým rokem proběhlo před vyhlášením vítězů vystoupení dramatického kroužku domova, který je složen jak z uživatelů, tak zaměstnanců domova, letos ve stylu staropražského kabaretu.

Než jsme se odpoledne rozloučili, pozvali jsme všechny přítomné na další naši soutěž, která není tolik pro sportovce, ale naopak pro seniory se zájmem u umění. Jedná se o soutěž v recitaci - Zámečkový šotek, která se uskuteční v listopadu.

Bc. Klára Čížková
DpS Heřmanův Městec (redakčně kráceno)

Střípky z domova

Akce pro klienty

Záluží – Dne 31. 5. 2010 byla pracovníky stacionáře instalována výstava prací našich klientů ve Fokusu Tábor. Výstava byla prodejní a trvala do konce měsíce července. Na výstavě bylo možné shlédnout obrázky vytvořené různými technikami – keramické džbány, hrnky, prasátka a další výrobky z různých materiálů.

Dne 1. 6. se dvě skupiny našich klientů pod vedením pracovníků v sociálních službách Lenky Márové a Lenky Kohoutové vypravily na návštěvu hasičské stanice v Soběslavi. Mohli si vyzkoušet hasičskou techniku, zakusit mimořádný pocit na sedadle hasičského auta a také hasit požár (imaginární). Po skončení návštěvy všichni klienti poseděli ještě v kavárně Rolničky.

Dne 8. 6. jsme vyrazili směr Lidmaň, kam jsme byli pozváni na zábavné odpoledne organizované místním domovem pro zdravotně postižené klienty. Během dne jsme mohli vidět a užít si ukázkou výcviku policejních psů i zneškodnění pachatele unikajícího v autě. Mohli jsme si sednout do policejního i hasičského auta. Pro klienty bylo také zajímavé

vyzkoušet si neprůstřelnou vestu. Poté následovala diskotéka, kde jsme poznali a potkali nové kamarády. Nezapomnělo se i na občerstvení. Bylo krásné počasí a odpoledne jsme si pěkně užili.

Dne 5. 6. se naše pracovníky v sociálních službách Lenka Márová vypravila se skupinou klientů na věhlasný hudební festival Mezi ploty. Cesta do Prahy, průběh celého dne a i cesta zpět proběhly bez problémů a hlavně přálo počasí. Klienti přijeli plni zážitků z koncertů skupin. K výpravě se připojila i naše bývalá paní vychovatelka Markéta Tenková se svým potomkem.

Mgr. Petr Brázda

*Denní a týdenní stacionář Klíček
(redakčně kráceno)*

Aromaterapie s dobrovolníky

Chlumec nad Cidlinou – Občanské sdružení Podzámčí z Královéhradecka pracuje s dobrovolníky již od roku 2003. Padesát dobrovolníků neváhá trávit svůj volný čas v zařízeních sociálních služeb a v nemocnicích s lidmi, kteří to potřebují. Nenahrazují personál v obslužné činnosti, ale s klienty si povídají, berou je na procházku, čtou jim, připravují akce. V roce 2009 odvedli dobrovolnou práci v objemu 3592 hodin. Získávají tak praxi pro vysoké školy, nesedí nečinně doma v době nezaměstnanosti, připravují se na práci v sociálních službách. Organizace v rámci výcviku připravuje dobrovolníky i na činnost, která je klientům více než příjemná – aromaterapii. Dobrovolníci umí používat vonné esence a masírovat ruce klientů medem, nožky olejem. I pro dobrovolníky je příjemné vědět, že se jejich klienti na ně těší, že jim jejich činnost přináší potěšení. Více informací naleznete na www.podzamci.cz.

Ing. Daniela Lusková
Občanské sdružení Podzámčí

Slavnostní setkání

Nová Paka – Ve středu 19. 5. proběhlo v cukrárně ÚSSM Nové Paky při každoměsíční oslavě narozenin našich uživatelů slavnostní předání hedvábných šátků vytvořených studenty Gymnázia a Střední odborné školy pedagogické v Nové Pace. Čtyřicet pět obrazů s náměty Nové Paky a s motivy květin vznikalo od září 2009 a na tvorbě se podílelo cca 100 studentek SOŠPg. Malby vznikly za podpory Královéhradeckého kraje a budou sloužit k výzdobě společných prostor a pokojů seniorů v Domově pro seniory. Studentky informovaly naše uživatele o výtvarné technice malby na hedvábí. Tímto bychom chtěli poděkovat studentkám a PaedDr. Kateřině Krausové, která byla organizátorkou celého projektu, za krásné hedvábné šátky, kterých si moc vážíme a které dělají radost nejen našim klientům, ale také návštěvníkům a personálu našeho zařízení.

Vladimír Šimek
ředitel ÚSSM Nová Paka

Střípky z domova

Zdislavská pouť

Pístina – Pout'ové veselí zcela proměnilo klidný život v pístinském domově pro osoby se zdravotním postižením. Jeho pracovníci i obyvatelky připravili na čtvrtek 29. dubna velkolepou zábavnou akci pro veřejnost – Zdislavskou pouť.

Za celé odpoledne se jí zúčastnilo více jak 350 návštěvníků, a to nejen klientů různých spřátelených zařízení sociální péče, ale také přátel, rodinných příslušníků, či spoluobčanů z obce nebo i z nedaleké Stráže nad Nežárkou.

Pro návštěvníky byl nachystaný bohatý program. Klasické pout'ové atrakce jako kolotoč, střelnice anebo houpačky byly doplněné o kočárové jízdy s koňmi, lidé si mohli prohlédnout i zakoupit výrobky z keramiky, viděli práci uměleckého kováře, mohli si

vyzkoušet pletení košíků, nechat si zhotovit originální fotopohlednici z pouti a řadu dalších věcí. Kromě toho pro ně bylo nachystané i bohaté občerstvení – pečené vepřové maso, pravá jihočeská cmunda nebo pout'ová polévka, klobásy, zákusky a nechybělo ani pivo nebo dobrá káva. Mezi tím procházel všudypřítomný známý kejklíř Vítek – jednou vysoko na svých chůdách, jindy při zemi, zato žongluje všim možným i nemožným. K večeru oživila náladu kapela, která hrála nejen k poslechu, ale i k tanci.

A závěrem samozřejmě nelze vynechat i další důležité pomocníky – všechny jednotlivce i společnosti, kteří se rozhodli přispět na akci svým finančním nebo hmotným darem. Právě díky nim bylo možné uspořádat

akci finančně zcela nezávisle. Za to jim patří velký dík.

Akce byla mimo jiné významně finančně podpořena i APSS ČR.

Mgr. Aleš Adamec, ředitel

*Pístina – domov pro osoby se zdravotním postižením, p. o.
(redakčně kráceno)*

Potkaní terapie

Písek – Canisterapie je v současné době běžnou nabídkou terapeutických programů ve všech domovech pro seniory. Není tomu jinak ani u nás, v Seniorském domě Písek, kte-

rý svou existenci zahájil v září loňského roku. I za tuto poněkud krátkou dobu jsme společnými silami dosáhli velkého zájmu o volnočasové a kulturní programy, které našim

klientům nabízíme ve všední i víkendové dny. A právě canisterapie nás přivedla k nepříliš známé „potkaní terapii“. Zpočátku to pro nás neznělo příliš vábně, ale plně jsme důvěřovali terapeutkám, které nás utvrdily v tom, že i tento druh odpudivých zvířátek může být stejně přítulným mazlíčkem jako samotní psi. Naši senioři byli překvapeni a troufám si i říci, že doslova ohromeni jejich akrobatickými kousky a mazlivostí. Jsme rádi, že i ve stáří si mohou naši klienti odnést radost z nevšedních zážitků.

Daniela Trochová, DiS.

*sociální pracovnice
Seniorský dům Písek*

Sportovní víkend v Dřevěnici

Dřevěnice – Letos po patnácté patřil známý volejbalový areál Sokola Dřevěnice u Jičína zdravotně postiženým sportovcům. Víkend ve znamení přehazované zde přijelo prožít celkem 21 sportovních klubů z celé České republiky.

Národní turnaj patří mezi akreditované akce Českého hnutí speciálních olympiád a jeho pořadatelem je Domov pod hradem Žampach. Nad turnajem převzali společnou osobní záštitu hejtmani Pardubického a Královéhradeckého kraje.

Turnaj je třídní, letos se uskutečnil ve dnech 11. - 13. června. Během těchto dnů bylo sehráno celkem 47 zápasů ve třech kategoriích. Pro sportovce a jejich doprovod

byl také připraven doprovodný kulturní program, jako například hry a soutěže, diskotéka, noční ohňostroj, taneční vystoupení a mažoretky. Akce se tradičně těší velkému zájmu veřejnosti a i v letošním roce se jí dostalo významné společenské podpory v podobě společné osobní záštity hejtmanů Pardubického a Královéhradeckého kraje.

V patnáctém ročníku národního turnaje v přehazované zvítězil v kategorii mužů sportovní klub Světáci Tloskov, v kategorii smíšené pak Pohoda Slatiňany. Ve speciální kategorii tzv. unified, kde hrají společně zdravotně postižení sportovci v týmu s partnery, zvítězil ve skupině A sportovní klub Hip-hop Ostrava - Vítkovice a ve skupině B pak sportovní

klub Olšiny Praha. Sportovní klub Domov pod hradem Žampach obsadil druhé místo v kategorii unified.

PaedDr. Luděk Grätz, ředitel

Domov pod hradem Žampach

Nové MoliCare Mobile: pohodlné jako nikdy předtím

Natahovací kalhotky pro mobilní
pacienty se střední a těžkou inkontinencí

Dokonale sedí

Přizpůsobí se každému
a neomezují
v pohybu.

NOVÉ

Pohodlné a prodyšné

Díky novému
jemnému materiálu.

Extra savé

Spolehlivá ochrana
díky třívrstvému
savému jádru.

Neutralizují zápach

Díky aktivním molekulám
působícím proti zápachu.

Nabídněte **inovované MoliCare Mobile** svým pacientům! MoliCare Mobile jsou vhodné pro ženy i pro muže, jak na den, tak na noc, a díky širokému výběru velikostí se dokonale přizpůsobí každému pacientovi. Zavolejte a objednejte si vzorky ještě dnes!

Velikosti a varianty:

MoliCare Mobile Light: M, L

MoliCare Mobile Extra: XS, S, M, L, XL

MoliCare Mobile Super: S, M, L

Pro více informací a **VZORKY ZDARMA**
volejte na bezplatnou infolinku 800 100 333
nebo navštivte www.hartmann.cz

MoliCare Mobile®